

Provinciale Staten
van Limburg

Cluster RMT
Ons kenmerk 2019/88078
Uw kenmerk -
Bijlage(n) 3 1

Behandeld C.A.M. Schreurs
Telefoon +31 43 389 74 04
Maastricht 14 november 2019
Verzonden 14 november 2019

Onderwerp

Aanvulling Wijzigingsverordening Omgevingsverordening Limburg 2014, paragraaf 2.14 Houden van geiten

Geachte Staten,

Op 1 oktober 2019 heeft ons college ingestemd met de Wijzigingsverordening Omgevingsverordening Limburg 2014, paragraaf 2.14 Houden van geiten (wijzigingsverordening geitenhouderijen) en deze ter besluitvorming voorgelegd aan uw Staten. Deze wijzigingsverordening is op 25 oktober 2019 in de vergadering van uw Statencommissie Ruimte, Landbouw en Natuur (RLN) besproken.

Naar aanleiding van deze behandeling in uw Statencommissie willen wij de afwijkingsmogelijkheid in de eerder aangeboden wijzigingsverordening aanvullen. Daarnaast zijn mogelijke scenario's met betrekking tot de vaststelling van de Wijzigingsverordening in deze brief beschreven. Tevens doen wij u de toegezegde Web Bestand Veehouderij Bedrijven (Web BVB) gegevens ten aanzien van het aantal geitenhouderijen per milieucategorie in Limburg toekomen.

De voorwaarde van "beëindiging van een andere geitenhouderij" (bij de afwijkingsmogelijkheid voor uitbreiding), wordt nader aangescherpt door de bepaling dat het moet gaan om een inrichting waar 51 of meer geiten zijn vergund.

In de voorgestelde Wijzigingsverordening is onder voorwaarden, een afwijkingsmogelijkheid voor "uitbreiding" opgenomen. Een van die voorwaarden betreft dat eerst (de geitentak van) een andere geitenhouderij volledig moet zijn beëindigd. Theoretisch kan het zo zijn dat grote geitenhouderijen (van bijvoorbeeld meer dan duizend geiten) ten behoeve van hun uitbreiding een hele kleine geitenhouderij (van 50 geiten of minder) 'opkopen' om te voldoen aan de voorwaarde.

Omdat dat niet in verhouding tot elkaar staat, is tijdens de vergadering van de Statencommissie RLN het voorstel gedaan deze bepaling zo aan te vullen dat dit alleen maar kan gaan om het 'opkopen' van andere geitenhouderijen met 51 of meer geiten. Via de bijgevoegde aangepaste Wijzigingsverordening wordt daar uitvoering aan gegeven. Met de grens van 51 geiten of meer, wordt (mede vanuit rechtszekerheid en handhaafbaarheid) zoveel als mogelijk aansluiting gezocht bij de systematiek van de milieuwetgeving. Aansluiten bij deze wetgeving is inhoudelijk ook logisch omdat een inrichting die tussen de 10 en 51 dieren houdt, milieutechnisch 'slechts' een melding op basis van het Activiteitenbesluit milieubeheer hoeft te maken.

Als een geitenhouder gebruik wil maken van de afwijkingsmogelijkheid moet de geitenhouder investeren in verbetering van de stallen omdat er geen toename van ammoniak en fijnstof mag zijn ten opzichte van de vergunde situatie op 20 december 2018. Daarnaast moet hij ook een andere geitenhouderij in Limburg uitkopen, hetgeen ook weer een extra investering is. Juist omdat er relatief niet veel geitenhouderijen zijn in Limburg zal de afwijkingsmogelijkheid naar verwachting tot weinig beweging in de sector leiden.

De aangepaste Wijzigingsverordening geitenhouderijen vindt u in bijlage 3-2 van deze brief bijgevoegd gewijzigd Statenvoorstel. Voor de duidelijkheid is in bijlage 2-1 van het gewijzigd Statenvoorstel een wijzigingsverordening bijgevoegd waarbij de wijzigingen zijn gemarkeerd. In het Statenvoorstel zoals aangeboden aan uw Staten naar aanleiding van de GS vergadering van 1 oktober j.l. zijn de algemeen juridische houdbaarheidsvraagstukken omtrent o.a. ruimtelijke relevantie en rechtszekerheid beschreven. Die blijven onverkort van toepassing.

Juridisch technische aanpassingen

Losstaand van bovengenoemde wijziging zijn in het gewijzigd Statenvoorstel nog een drietal juridisch technische aanpassingen gedaan om de bedoeling en leesbaarheid van de regeling nog meer te verduidelijken:

- in de begrippenlijst is verduidelijkt dat met het volledig beëindigen van een andere geitenhouderij in Limburg het volledig stoppen met *de geitentak* van die andere geitenhouderij wordt bedoeld.
- bij het 'overgangsrecht' is "op" 20 december 2018 gewijzigd in "*voorafgaand*" aan 20 december 2018.
- in de toelichting is definitie van 'geitenhouderij' verduidelijkt.

Ook deze wijzigingen zijn in het gewijzigd Statenvoorstel in bijlage 1 en 2 (aangepaste wijzigingsverordening) respectievelijk gemarkeerd en verwerkt.

Aantal geitenhouderijen in Limburg per milieucategorie

In uw vergadering van de Statencommissie RLN 25 oktober 2019 is toegezegd de Web-BVB gegevens beschikbaar te stellen ten aanzien van het aantal inrichtingen in de verschillende milieucategorieën.

In volgend schema is het aantal geitenhouderijen in Limburg per milieucategorie inzichtelijk gemaakt.

Aantal geitenhouderijen per milieucategorie			
11-50 geiten	51-2000 geiten	>2000geiten	totaal
8	20	12	40
 waarvan 6 onder de 500 geiten (3 < 100 geiten)			
Bron Web BVB d.d. 04-2019			

Uit dit schema is af te leiden dat door de aanvulling in concreto 8 kleinere geitenhouders niet meer kunnen worden opgekocht en behoefte van uitbreiding van een grotere geitenhouderij. In Limburg gaat het dus om een 40-tal geitenhouders die gebruik zouden kunnen maken van de afwijkingsmogelijkheid. De afwijkingsmogelijkheid leidt in ieder geval tot minder geitenhouderijen in Limburg.

Scenario's naar aanleiding van bevindingen Statencommissie Ruimte, Landbouw en Natuur

Tijdens uw commissievergadering RLN van 25 oktober 2019 is gebleken dat er verschillende standpunten en ideeën (mogelijke amendementen) zijn ten aanzien van de wijzigingsverordening. Die variëren van het ene uiterste “geen verordening” tot het ander uiterste “een volledige geitenstop”. Inhoudelijk leidden (onderdelen van) de afwijkingsmogelijkheid en (onderdelen van) het overgangsrecht tot vragen in uw commissievergadering. Hierna zijn zoals toegezegd de alternatieve scenario's in beeld gebracht.

– *Scenario 1: Geen verordening vaststellen:*

Dit scenario geeft geen antwoord op de vraag van Provinciale Staten zoals verwoord in de motie van oktober 2018 waarin gevraagd werd om een stop op nieuwvestiging en uitbreiding van geitenhouderijen in Limburg zolang de onderzoeken van het Ministerie van LNV lopen. Als er geen wijzigingsverordening wordt vastgesteld dan is onder voorwaarden van de vigerende Omgevingsverordening Limburg 2014 uitbreiding en nieuwvestiging van geitenhouderijen mogelijk.

– *Scenario 2: Bijgevoegde wijzigingsverordening “ongewijzigd” vaststellen – conform GS voorstel 1 oktober 2019:*

De door Gedeputeerde Staten voorgestelde wijzigingsverordening gaat uit van een volledige geitenstop voor nieuwvestiging en uitbreiding, en biedt alleen via de afwijkingsmogelijkheid onder strikte voorwaarden ruimte voor uitbreiding. Daarnaast worden uitgewerkte aanvragen van voor 20 december 2018 gezien als “overgangsrecht casussen” waarop het verbod van zowel nieuwvestiging als uitbreiding niet van toepassing is. Dit scenario komt tegemoet aan de motie van Provinciale Staten van oktober 2018, waarbij aanvullend een afwijkingsmogelijkheid voor uitbreiding is opgenomen die bij toepassing leidt tot minder geitenhouderijen (en dus minder gehinderden) in Limburg omdat een andere geitenhouderij in Limburg verdwijnt. Door onder voorwaarden uitbreiding mogelijk te maken is verbetering en innovatie in de sector mogelijk. Daarnaast gaat het voorstel ervan uit dat concrete initiatieven van voor 20 december 2018 niet onder het verbod vallen. Voor zover bekend zou dit om 9 casussen gaan.

Overigens betekent dit niet per definitie dat een nieuwvestiging of uitbreiding daadwerkelijk doorgang vindt. Het lokale bevoegde gezag (college van burgemeester en wethouders) dient maatwerk te bieden en moet uiteindelijk bepalen welke maatregelen in het belang van de bescherming van het milieu en gezondheid nodig zijn. Hierbij heeft het bevoegd gezag beoordelingsruimte. Of uit voorzorg maatregelen moeten worden genomen, of bijvoorbeeld een vergunning moet worden geweigerd, hangt erg af van de concrete omstandigheden van het individuele geval.

- *Scenario 3: Wijzigingsverordening zoals eerder voorgesteld door GS gewijzigd vaststellen (al dan niet gecombineerd):*
- A. Geen afwijkingsmogelijkheid toestaan:
 In de wijzigingsverordening zijn twee afwijkingsmogelijkheden opgenomen. Een voor het vergroten en verplaatsen van de mestopslagcapaciteit en een voor uitbreidingen van geitenhouderijen. De afwijkingsbepaling in zijn geheel schrappen leidt tot een absoluut verbod voor het oprichten en uitbreiden van geitenhouderijen, maar leidt er ook toe dat vergroten en verplaatsen van de mestopslagcapaciteit niet meer mogelijk is. Daarmee zou innovatie en verbetering in de sector worden ontmoedigd. Vaak gaat investeren namelijk gepaard met vergroting van het bedrijf. De keuze kan ook gemaakt worden om de afwijkingsmogelijkheid voor het verplaatsen en vergroten van de mestopslag te handhaven. Dat kan nodig zijn als bedrijven willen verbouwen voor dierenwelzijn of de diercategorie willen wijzigen zonder het aantal dieren te laten toenemen. Een wijziging van diercategorie kan daarbij leiden tot meer mest. Bij dit gedeeltelijk behouden van de afwijkingsmogelijkheid, zal juridisch technisch gezien niet het gehele artikel 2.14.3 worden verwijderd; leden 1 en 2 blijven dan gehandhaafd.
- B. Afwijkingsmogelijkheid aanscherpen – aantallen dieren mag niet toenemen:
 Er mag dan feitelijk geen geit bijkomen. Dit zou betekenen dat bij de afwijkingsmogelijkheid naast emissies aanvullend gestuurd wordt op aantallen. Hoewel er zuiver technisch gezien mogelijkheden zijn om aantallen op te nemen in een provinciale ruimtelijke verordening, wordt dit sterk ontraden, en wel om de volgende redenen: Het opnemen van een voorwaarde over de *feitelijke* aantallen zorgt ervoor dat de regeling gevoelig wordt voor meerdere interpretaties. Het werkt een verschillende aanpak door de diverse bevoegde gezagen in de hand, terwijl een bepaalde mate van uniformiteit is gewenst. Om verschil van interpretatie te voorkomen, zou de regeling nader moeten worden geconcretiseerd - hetgeen de duidelijkheid en doorgrondbaarheid van de regeling niet ten goede komt. Bij het sturen op aantallen rijzen bovendien lastige (praktische) vraagstukken wat het formuleren van een rechtszekere regeling bemoeilijkt. Bovendien is de vraag hoe een en ander in de praktijk te controleren is: want op basis waarvan weet het bevoegd gezag of de gegeven aantallen in een vergunningaanvraag kloppen? Daar staan immers geen gegevens van op papier – wat bij het uitgaan van een vergunde situatie anders is. De aantallen zullen op voorhand moeten worden geïnventariseerd. De praktische uitvoerbaarheid is daardoor een risico. Daarbij is het in het vergunningentraject moeilijk te bepalen welke gegevens benodigd zijn, waardoor invulbaarheid/naleefbaarheid van de regeling in het geding is. Met name vanwege de problematiek op het gebied van controle, uitvoerbaarheid & navolgbaarheid, is in de voorliggende wijzigingsverordening aansluiting gezocht bij de vergunde situatie, de systematiek van de milieuwetgeving en wordt er gekeken naar het ammoniak en fijnstof plafond. Kijkend naar het gezondheidsaspect, wordt het over het algemeen logischer en zinvoller geacht op emissies te sturen.

Deze emissies zijn namelijk mogelijk bepalend voor de gezondheidseffecten, hetgeen onder andere in het Statenvoorstel en Nota van Zienswijzen reeds is geduid. In de milieuwetgeving hangt het van de diercategorie en het huisvestingsstelsel af welke emissie een geit juridisch gezien veroorzaakt in een bepaalde situatie.

Gelet op het voorgaande wordt het opnemen van deze aantallen dan ook sterk ontraden. Nog los van deze argumentatie, zien de uitgevoerde en lopende VGO-onderzoeken niet op een mogelijke relatie tussen gezondheidseffecten en aantallen geiten, maar louter op emissies en afstand tot een locatie. Ten slotte is in het collegeprogramma 2019-2023 Vernieuwend verbinden aangegeven dat het inkrimpen van de veestapel geen doel op zich is. Wij streven naar het terugdringen van emissies en het verbeteren van de omgevingskwaliteit rondom de intensieve veehouderij omdat het voor omwonenden en voor de natuur van belang is om emissies te beperken en daarmee overlast te verminderen. Wij streven naar doelvoorschriften in plaats van middelvoorschriften.

- C. Afwijkmogelijkheid aanscherpen - uitsluitend bewezen technieken toepassen:
Dit zou betekenen dat alleen bewezen technieken als bedoeld in bijlage 1 van de van de Regeling Ammoniak en Veehouderij of een huisvestingsstelsel als bedoeld in de door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat jaarlijks bekend gemaakte 'Emissiefactoren fijn stof voor veehouderij' op grond van artikel 66 van de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007 kunnen worden toegepast. Juist omdat de geitensector een jonge sector is met (oude) open stallen en nog relatief weinig bewezen technieken in vergelijking met de pluimveesector, staat deze aanscherping verbetering, vernieuwing en innovatie van de geitenhouderij in de weg. In het GS-voorstel is voor de niet-bewezen techniek al aangesloten bij de op rijksniveau ontwikkelde en erkende proefstalregeling ammoniak en/of fijnstof waarvoor meetverplichtingen gelden. Het GS-voorstel gaat qua bescherming/controle nog een stap verder dan de op rijksniveau ontwikkelde regeling door te bepalen dat een vergunning ook weer kan worden ingetrokken als het verwachte effect uitblijft. In de wijzigingsverordening zijn daartoe afdoende waarborgen opgenomen. In de praktijk zal deze voorziene "mogelijke intrekking" een extra drempel voor geitenhouderijen zijn om gebruik te maken van niet-bewezen technieken.
- D. Geen overgangsrecht toepassen:
Het overgangsrecht regelt de verhouding tussen de nieuwe regelgeving en de bestaande rechtstoestand. Er is geen harde/concrete wettelijke verplichting tot het opnemen van overgangsrecht en iedere initiatiefnemer heeft het risico dat hij milieuonderzoeken moet doen die niet leiden tot een vergunbare aanvraag of gewijzigd initiatief. Maar het raakt wel het eigendomsrecht, de rechtszekerheid en het gewekte vertrouwen. De wijzigingsverordening betreft echter een grote planologische nadelige ingrijpende wijziging die in het kader van de rechtszekerheid tijdig voorzienbaar behoort te zijn om als betrouwbare overheid te kunnen functioneren. Er is bestuurlijke afwegingsruimte, waarbij mede relevant is dat de initiatiefnemers die met concrete planvorming bezig zijn geweest mogelijk een gerechtvaardigde claim op schadevergoeding kunnen indienen. In concreto gaat het om 9 bij ons bekende casussen.

- E. Overgangsrecht aanscherpen - alleen ontvankelijke aanvragen van voor 20-12-2018: Geconstateerd is dat complexere aanvragen in de praktijk niet meteen een “ontvankelijke” melding of een “ontvankelijke” aanvraag voor een omgevingsvergunning kunnen indienen omdat zij eerst een milieueffectrapportage(m.e.r.)-(beoordelings)procedure moeten doorlopen of omdat zij met innovatieve technieken werken en de procedures daartoe in de praktijk anders werken. In een m.e.r.-(beoordelings)procedure staat centraal of de voorgenomen activiteiten belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen veroorzaken. Tot belangrijke nadelige milieugevolgen behoort ook het aspect volksgezondheid. Pas als deze procedure is afgerond kan in de praktijk soms een ontvankelijke aanvraag om een omgevingsvergunning milieu worden ingediend bij het bevoegde gezag. De toevoeging “ontvankelijk” zou er in de praktijk toe leiden dat bij die casussen waarbij ten behoeve van gezondheid extra onderzoek wordt gedaan, het verbod wordt toegepast. In concreto zouden er bijna geen overgangsrechtcasussen overblijven. Het risico op procedures en planschade bij geweigerde vergunningen wordt daarmee mogelijk groter ten opzichte van het GS-voorstel. Het geitenmoratorium kan niet rechtstreeks bij de rechter worden aangevochten. Bij een gerechtelijke procedure in een zaak waarbij een vergunning wegens strijd met de Verordening door het bevoegde gezag is geweigerd, kan de Verordening wel indirect worden getoetst. Risico bestaat dat de rechter dan oordeelt dat het verbod voor het oprichten of uitbreiden van een geitenhouderij buiten toepassing moet worden gelaten.
- F. Overgangsrecht aanscherpen - alleen voor uitbreiding en niet voor omvorming/nieuwvestiging: Omdat casussen met betrekking tot nieuwvestiging anders worden beoordeeld dan uitbreiding kan dit arbitrair overkomen (gelijkheid). In de praktijk betekent het dat (voor zover bekend) twee overgangsrecht casussen (omvormingen) onder het verbod in de wijzigingsverordening zouden vallen. Het risico op procedures en planschade bij deze twee casussen in verband met geweigerde vergunningen wordt daarmee mogelijk groter ten opzichte van het GS-voorstel. Het geitenmoratorium kan niet rechtstreeks bij de rechter worden aangevochten. Bij een gerechtelijke procedure in een zaak waarbij een vergunning wegens strijd met de Verordening door het bevoegde gezag is geweigerd, kan de Verordening wel indirect worden getoetst. Risico bestaat dat de rechter dan oordeelt dat het verbod voor het oprichten of uitbreiden van een geitenhouderij buiten toepassing moet worden gelaten.

Conclusie:

Naar aanleiding van uw commissievergadering hebben wij de afwijkingsmogelijkheid voor “uitbreiding” in de wijzigingsverordening verder aangescherpt met de bepaling dat om gebruik te maken van de afwijkingsmogelijkheid voor uitbreiding, eerst een andere geitenhouderij in Limburg met meer dan 50 vergunde geiten moet worden beëindigd. Daarmee wordt de kans (gezien het aantal geitenhouderijen in Limburg) dat gebruik wordt gemaakt van deze afwijkingsmogelijkheid nog kleiner dan die al was.

Wij adviseren uw Staten om zowel de afwijkingsmogelijkheid als het overgangsrecht conform bijgevoegd voorstel van de Wijzigingsverordening vast te stellen.

Een verdere inperking van de afwijkingsmogelijkheid voegt ons inziens weinig toe omdat de voorgestelde wijzigingsverordening naar verwachting in de praktijk al tot weinig beweging in geitenhouderijen zal leiden. Het voorstel in de Statencommissie RLN om te sturen op het aantal geiten wordt sterk ontraden omdat een dergelijke regeling slecht uitvoerbaar en controleerbaar is.

Voor wat betreft de overgangsrechtscasussen wordt vanuit het oogpunt van rechtszekerheid en behoorlijk bestuur geadviseerd deze niet verder te beperken en het verbod niet van toepassing te laten zijn bij die casus waarbij uitgewerkte planvorming aan de orde is. Overigens wil het niet van toepassing zijn van het verbod bij laatstgenoemde casus niet per definitie betekenen dat een nieuwvestiging of uitbreiding daadwerkelijk doorgang vindt. Het is aan het bevoegd gezag (college van burgemeester en wethouders) om de vergunning daartoe al dan niet te verlenen. Gelet op het voorzorgbeginsel dient op gemeentelijk niveau gekeken te worden naar de individuele omstandigheden van het geval. Daarbij heeft het bevoegde gezag beoordelingsruimte en kan het maatwerk bieden in het belang van de bescherming van milieu en gezondheid. De uiteindelijk te maken keuze over het al dan niet verlenen van de vergunning moet door het bevoegd gezag goed worden onderbouwd/ gemotiveerd. Een rechter zal bij bijvoorbeeld een weigering van een vergunning terughoudend toetsen en bezien of het bevoegde gezag in redelijkheid tot haar oordeel heeft kunnen komen.

Wij vragen uw Staten om ~~de het~~ bijgevoegde gewijzigd Statenvoorstel en de bijbehorende aangepaste wijzigingsverordening te behandelen bij de bespreking van dit dossier in uw Staten op 15 november 2019. ~~Tevens is naar aanleiding van deze brief een aangepast "ontwerp-besluit Provinciale Staten van Limburg" bijgevoegd.~~

Gedeputeerde Staten van Limburg

voorzitter

secretaris

Bijlagen:

1. ~~Aangepaste~~ Gewijzigd ontwerpbesluit Statenvoorstel provinciale Staten van Limburg
2. ~~Aangepaste wijzigingsverordening geitenhouderijen (met wijzigingen bijhouden)~~
3. ~~Aangepaste wijzigingsverordening geitenhouderijen~~

Gewijzigd Statenvoorstel – 1 minuut versie

No: G 19-026

1 Onderwerp

Wijzigingsverordening Omgevingsverordening Limburg 2014, paragraaf 2.14 Houden van geiten (verder genoemd Wijzigingsverordening geitenhouderij)

Urgentie behandeling Provinciale Staten op 15 november 2019:

De wijzigingsverordening dient uiterlijk in de vergadering van Provinciale Staten van 15 november 2019 te worden behandeld. Bij het niet vaststellen en publiceren van een Wijzigingsverordening aangaande het houden van geiten voor 27 november 2019 wordt de door Provinciale Staten gevraagde (tijdelijke) bouwstop zoals opgenomen in het voorbereidingsbesluit niet gecontinueerd.

2 Inleiding/aanleiding inclusief beoogd resultaat

Op 22 oktober 2018 is deelonderzoek 3 van het onderzoeksprogramma Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO) ¹ bekend gemaakt. In dit deelonderzoek is een associatie tussen het wonen in de nabijheid van een geitenhouderij en een verhoogd risico op longontsteking aangetoond. Er is nog geen causaliteit aangetoond, hetgeen van belang is voor de volksgezondheid in het gebied. Tot op heden vormt het VGO-onderzoek ook op grond van de rechtspraak geen reden om een besluit voor een veehouderij te weigeren of om aan een dergelijk besluit voorschriften te verbinden.

Naar aanleiding van dit VGO onderzoek hebben Provinciale Staten op 9 november 2018 vanuit het voorzorgsbeginsel de motie “bouwstop geitenhouderijen” aangenomen². Aan het college van Gedeputeerde Staten is gevraagd om besluitvorming voor te bereiden die strekt tot het instellen van een stop op nieuwvestiging en uitbreiding van geitenhouderijen in Limburg, zolang de onderzoeken van het Ministerie van LNV lopen.

Ter uitvoering van deze motie hebben Provinciale Staten op 14 december 2018³ en op 27 mei 2019⁴ een voorbereidingsbesluit vastgesteld. Zowel het eerste voorbereidingsbesluit als het tweede houdt in dat de vestiging van, de uitbreiding van, de omschakeling naar en de toename van de oppervlakte dierenverblijf van een geitenhouderij niet mogelijk is. Het tweede voorbereidingsbesluit geldt tot en met 27 november 2019.

¹ Het VGO 3 betreft een vervolgonderzoek naar longontsteking in relatie tot pluimvee-en geitenhouderij. De in het VGO-project gevonden associatie tussen het voorkomen van longontsteking en pluimveehouderijen in de nabijheid van de woning kon worden bevestigd voor het jaar 2014. In de jaren 2015 en 2016 was de associatie niet (meer) statistisch significant. Er is een vervolgonderzoek gestart of er sprake is van een blijvende trendbreuk.

² motie 2441 3° gewijzigd.

³ Op 21 december 2018 in werking getreden voor de duur van 6 maanden

⁴ Op 27 mei 2019 in werking getreden voor de duur van 6 maanden (tot en met 27 november 2019)

Op 19 maart 2019 hebben Gedeputeerde Staten de Ontwerp-Wijzigingsverordening Omgevingsverordening Limburg 2014, paragraaf 2.14 Houden van geiten⁵ vastgesteld en besloten deze voor een ieder ter inzage te leggen. In deze ontwerp-Wijzigingsverordening geitenhouderij van de Omgevingsverordening Limburg 2014 is de tijdelijke bouwstop op grond van het voorbereidingsbesluit voortgezet en is conform de motie een stop op nieuwvestiging⁶ en uitbreiding van geitenhouderijen geregeld. Aanvullend op de motie is in deze ontwerp-Wijzigingsverordening een afwijkingsmogelijkheid opgenomen om duurzame & verantwoorde groei van gevestigde geitenhouderijen in Limburg mogelijk te maken, mits deze leiden tot een verbetering voor bestaande gehinderde objecten binnen 2 km rondom deze geitenhouderij.

De Ontwerp-wijzigingsverordening geitenhouderijen heeft gedurende 4 weken voor een ieder ter inzage gelegen en tijdens de Statenvergadering van 27 mei 2019 hebben insprekers gebruik gemaakt van het spreekrecht. In de bijgevoegde Nota van Zienswijzen zijn de ontvangen (inspraak)reacties behandeld. De (inspraak) reacties hebben geleid tot een aantal wijzigingen in de ontwerp-wijzigingsverordening:

- Verbods- en begripsbepalingen zijn redactioneel uitgewerkt en aangescherpt. Daarnaast hebben praktische en juridische verbeteringen en aanscherpingen plaatsgevonden ten opzichte van de ontwerp-wijzigingsverordening.
- Overgangsrecht voor plannen in procedure is verduidelijkt en juridisch completer beschreven. Vanuit het oogpunt van rechtszekerheid en behoorlijk bestuur is het onbetamelijk om voor ver ontwikkelde initiatieven de rechtsregels te wijzigen. Daarom is overgangsrecht nodig.
- De afwijkingsmogelijkheid voor uitbreiding is verder aangescherpt en beperkt door de aanvullende voorwaarde van beëindiging van een andere geitenhouderij toe te voegen.
- De mogelijkheid om niet-bewezen technieken te gebruiken is toegevoegd mits die huisvestingssystemen deelnemen aan de op rijksniveau ontwikkelde proefstalregeling voor ammoniak en/of fijnstof. Daarmee wordt in deze wijzigingsverordening uitsluitend de ruimte geboden voor hetgeen wat landelijk bedacht, geregeld is en acceptabel wordt geacht.

Gedeputeerde Staten hebben op 1 oktober 2019 de nota van zienswijzen en de gewijzigde wijzigingsverordening geitenhouderijen vastgesteld en deze ter besluitvorming aan Provinciale Staten aangeboden. Deze wijzigingsverordening is op 25 oktober jl. in de vergadering van uw Statencommissie Ruimte, Natuur en Landbouw besproken. Naar aanleiding van deze behandeling is de afwijkingsmogelijkheid in de eerder aangeboden wijzigingsverordening aangescherpt.

Beoogd Resultaat

Voorliggende wijzigingsverordening geitenhouderij en de bijbehorende Nota van zienswijzen geven uitvoering aan de motie "bouwstop geitenhouderijen" (motie 2441 3^e gewijzigd) van 9 november 2018. Provinciale Staten dienen uiterlijk 15 november 2019 te besluiten over de wijzigingsverordening geitenhouderijen en de nota van zienswijzen om een onderbreking van de bouwstop te voorkomen totdat de nieuwe regeling van kracht wordt.

⁵ Verder genaamd Ontwerp-Wijzigingsverordening geitenhouderijen

⁶ Onder nieuwvestiging wordt ook omvorming, verplaatsing en hervestiging verstaan.

3 Bevoegdheid

De bevoegdheid tot formele vaststelling van de Wijzigingsverordening door Provinciale Staten vindt zijn grondslag in artikel 4.1 van de Wet ruimtelijke ordening.

4 Voorstel aan Provinciale Staten.

1. De Wijzigingsverordening Omgevingsverordening Limburg Paragraaf 2.4, paragraaf 2.14, Houden van Geiten en de nota van zienswijzen vast te stellen.
2. Gedeputeerde Staten op te dragen de verdere afhandeling en publicatie te verzorgen.

5 Argumenten / toets duurzaamheidparagraaf

Niet van toepassing.

6 Risico's

- Bij het niet vaststellen en publiceren van een Wijzigingsverordening aangaande het houden van geiten voor 27 november 2019 wordt de tijdelijke bouwstop zoals opgenomen in het Voorbereidingsbesluit niet gecontinueerd.
- De rechter kan oordelen dat het verbod voor het oprichten of uitbreiden van een geitenhouderij in de Omgevingsverordening Limburg 2014 buiten toepassing moet worden gelaten.
- De rechter kan oordelen dat de uitzondering op het verbod op basis van de milieucomponenten ammoniak en fijnstof en/of het in pandig opslaan van mest buiten toepassing moet worden gelaten.
- De rechter kan oordelen dat de grondslag voor het aanpassen van de vergunning, waarmee een uitzondering op het verbod is toegestaan, buiten toepassing moet worden gelaten.
- Er kunnen mogelijk planschadeclaims worden ingediend door initiatiefnemers die al concrete uitgewerkte plannen hebben ontwikkeld, maar nog geen formele procedure zijn gestart bij het bevoegd gezag.
- Er kunnen mogelijk schadeclaims worden ingediend in het geval een vergunning voor het afwijken van het verbod met een niet-bewezen techniek bij het overschrijden van het emissieplafond wordt gewijzigd of geheel of gedeeltelijk ingetrokken.

Gewijzigd Statenvoorstel

No: G-19-026

1. Onderwerp

Wijzigingsverordening Omgevingsverordening Limburg 2014, paragraaf 2.14 Houden van geiten (verder genoemd Wijzigingsverordening geitenhouderij)

2. Inleiding/aanleiding inclusief beoogd resultaat

Op 22 oktober 2018 is deelonderzoek 3 van het onderzoeksprogramma Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO)⁷ bekend gemaakt. Dit deelonderzoek is gericht op longontsteking in de nabijheid van geiten- en pluimveehouderijen. Daarbij is een associatie tussen het wonen in de nabijheid van een geitenhouderij en een verhoogd risico op longontsteking is aangetoond. Onderzoek naar de causaliteit is van belang voor de volksgezondheid in het gebied. De resultaten van deze onderzoeken worden medio 2020 verwacht. Op dit moment is er geen causaliteit aangetoond. Tot op heden vormt het VGO-onderzoek ook op grond van de rechtspraak geen reden om een besluit voor een veehouderij te weigeren of om aan een dergelijk besluit voorschriften te verbinden.

Op 9 november 2018 hebben Provinciale Staten vanuit het voorzorgsbeginsel de motie “bouwstop geitenhouderijen” aangenomen (motie 2441 3e gewijzigd). Aan het college van Gedeputeerde Staten is gevraagd om besluitvorming voor te bereiden die strekt tot het instellen van een stop op nieuwvestiging en uitbreiding van geitenhouderijen in Limburg, zolang de VGO-onderzoeken van het Ministerie van LNV lopen.

Beoogd resultaat:

Voorliggende wijzigingsverordening geitenhouderij en de Nota van zienswijzen geven uitvoering aan de motie “bouwstop geitenhouderijen” (motie 2441 3^e gewijzigd) van 9 november 2018. Provinciale Staten dienen uiterlijk 15 november 2019 te besluiten over de wijzigingsverordening geitenhouderijen en de nota van zienswijzen om een onderbreking van de bouwstop te voorkomen totdat de nieuwe regeling van kracht wordt.

3. Bevoegdheid

Op basis van artikel 4.1 van de Wet ruimtelijke ordening hebben PS de bevoegdheid om aan gemeenten instructieregels op te leggen en tijdelijk direct werkende regels vast te stellen. Op basis van deze bevoegdheid wordt uitvoering gegeven aan de motie.

De verbodsbepalingen en afwijkingsmogelijkheid zoals voorgesteld zijn mogelijk niet ruimtelijk relevant omdat zij op milieuaspecten zien. Verbodsbepalingen die toezien op ruimtelijke aspecten betreffen een provinciale bevoegdheid. Verbodsbepalingen die toezien op milieuaspecten zijn echter een bevoegdheid van de minister.

⁷ Het VGO 3 betreft een vervolgonderzoek naar longontsteking in relatie tot pluimvee-en geitenhouderij. De in het VGO-project gevonden associatie tussen het voorkomen van longontsteking en pluimveehouderijen in de nabijheid van de woning kon worden bevestigd voor het jaar 2014. In de jaren 2015 en 2016 was de associatie niet (meer) statistisch significant. Er is een vervolgonderzoek gestart of er sprake is van een blijvende trendbreuk.

Dit betekent dat Provinciale Staten van deze bevoegdheid geen gebruik mogen maken. Concreet betekent dit dat Provinciale Staten binnen de milieuwetgeving geen bevoegdheid hebben om uitvoering te geven aan de motie noch op basis van hun autonome verordnungsbevoegdheid. In het voorstel is daarom gepoogd om zoveel als mogelijk ruimtelijk relevante belangen op te nemen en het vermeende risico op de volksgezondheid zoveel als mogelijk te verbeteren. Toekomstige jurisprudentie moet de houdbaarheid aantonen.

Er bestaan geen andere mogelijkheden om het in de motie gevraagde verbod op een juridisch juiste manier te kunnen uitvoeren.

Zodra de VGO onderzoeken meer duidelijkheid geven zal ook duidelijk worden welke milieu-maatregelen op rijksniveau daartoe genomen worden en welke "ruimtelijke" maatregelen nog van provinciewege noodzakelijk zijn.

4. Voorstel aan Provinciale Staten

1. De Wijzigingsverordening Omgevingsverordening Limburg Paragraaf 2.4, paragraaf 2.14, Houden van Geiten en de nota van zienswijzen vast te stellen.
2. Gedeputeerde Staten op te dragen de verdere afhandeling en publicatie te verzorgen.

5. Risico's

Bouwstop op basis van voorbereidingsbesluit eindigt 27 november 2019

Het eerste Voorbereidingsbesluit is op 21 december 2018 in werking getreden voor de duur van 6 maanden. Het tweede Voorbereidingsbesluit is op 27 mei 2019 in werking getreden, eveneens voor de duur van 6 maanden. Om "een gat" in het voorbereidingsbesluit te voorkomen dient de wijzigingsverordening geitenhouderij uiterlijk 27 november 2019 te zijn vastgesteld en gepubliceerd te zijn. Concreet betekent dit dat Provinciale Staten hierover uiterlijk 15 november 2019 moeten besluiten.

Geitenmoratorium - verbod

Zoals ook Provinciale Staten is medegedeeld in de vergadering van 14 december 2018 zijn er juridische risico's verbonden aan het instellen van een geitenmoratorium via de Omgevingsverordening Limburg 2014. Het opnemen van een algeheel verbod, waarmee in wezen een gehele sector op slot wordt gezet, dient namelijk te voldoen aan de eisen van zorgvuldige besluitvorming (artikel 3:2 Algemene wet bestuursrecht), een evenredige belangenafweging (proportionaliteit) (artikel 3:4 Awb) en een deugdelijke motivering (artikel 3:46 Awb). Getwijfeld wordt of een algeheel verbod aan deze eisen voldoet omdat er o.a. geen algemeen aanvaardbare wetenschappelijke inzichten zijn. Op dit moment is er nog geen uitspraak van de rechter over de geitenmoratoria in andere provincies.

Daarnaast is in het voorgestelde geitenmoratorium de verbinding gezocht met de milieucomponenten ammoniak en fijnstof. Het is nog onbekend of dit is toegestaan. Het geitenmoratorium zoals het in het voorstel vorm heeft gekregen kan niet rechtstreeks worden aangevochten bij de rechter. Er zal sprake moeten zijn van een gerechtelijke procedure tegen een (geweigerde) vergunning of een handhavingprocedure waarbij de paragraaf geiten van de OVL 2014 indirect wordt getoetst.

In dat geval kan een rechter oordelen dat de paragraaf geiten van de OVL 2014 buiten toepassing moet worden gelaten.

Afwijken omgevingsvergunning

Er is geen andere optie om afwijkingen van het verbod te reguleren dan via de 'omgevingsvergunningen-constructie'. In de gekozen constructie is er ruimte voor uitbreidingen van bestaande geitenhouderijen. Om te beoordelen of uitbreiding is geoorloofd, wordt getoetst aan ammoniak en stikstof. Dat zijn componenten die ook in het milieuspoor worden beoordeeld, maar dan wel met een andere achterliggende gedachte (goed woon en leefklimaat/risico longontsteking versus luchtkwaliteit).

Hierbij kan de juridische kanttekening worden geplaatst dat het onduidelijk is in hoeverre PS de ruimte hebben om over deze milieucomponenten nadere eisen te stellen. De vraag is in hoeverre de voorwaarden waaronder bij afwijking van het verbod een omgevingsvergunning kan worden verkregen ook ruimtelijk relevant zijn en juridisch houdbaar zijn. De afwijkingsmogelijkheid ziet op situaties van uitbreiding die tot een verlaging van ammoniak- en fijnstofemissies leiden met het oog op een verbetering van het volksgezondheidsrisico. Net zoals er geen wetenschappelijke verklaring is voor de oorzaak en het causaal verband tussen geitenhouderijen en het statistisch verhoogde risico op longontsteking zo zijn er ook geen objectieve onderzoeksgegevens die de voorstelde aanpak voor uitzonderingen ondersteunen. Op basis van de informatie van infomil dat de lokale uitstoot van fijnstof en ammoniak waarschijnlijk een belangrijke rol speelt worden deze criteria gebruikt. Het is niet ondenkbaar dat er andere oorzaken en rol spelen.

In het geval een omgevingsvergunning wordt verleend voor een uitbreiding van een geitenhouderij met een niet-bewezen techniek wordt er het recht voorgehouden om B&W te verzoeken (waar zij op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht gehoor aan moeten geven) wijzigingen aan te brengen in de omgevingsvergunning om alsnog aan het vergunde plafond van ammoniak en fijnstof te voldoen. Expliciete jurisprudentie over deze constructie ontbreekt nog maar er wordt getwijfeld aan de houdbaarheid hiervan, omdat een nader afwegingsmoment gecreëerd wordt waarvan niet duidelijk is of dat is toegestaan.

Tegen een omgevingsvergunning kan in de besluitvormingsfase zienswijzen worden ingediend en nadien beroep bij de rechtbank Limburg en hoger beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Schadeclaims

Er is een risico op (plan)schadeclaims. In hoeverre deze (plan)schadeclaims toewijsbaar zijn, is een vraag die niet op voorhand is te beantwoorden. Dit komt omdat dit afhangt van de omstandigheden van het geval. De vraag bij planschadeclaims is steeds of er sprake is van aanvaarding van het risico dat de planologische situatie in ongunstige zin zou veranderen. In het geval van koop of overname voorafgaand aan het voorbereidingsbesluit kan niet worden tegen geworpen dat de koper het risico heeft aanvaard dat de planologische situatie in ongunstige zin zou veranderen/is veranderd. Het accepteren van het risico kan ook niet worden aangenomen in het geval dat de initiatiefnemer concrete pogingen tot ontwikkeling voor een geitenhouderij heeft ondernomen. Een concrete poging is het indienen van een uitgewerkt bouwplan. De groep die dan mogelijk resteert die voor planschadevergoeding in aanmerking komt, is de groep die wel met concrete (bouw-) planvorming is bezig geweest, maar die daarmee nog niet zo ver was dat zij een melding/aanvraag hebben ingediend.

Tot slot is niet uitgesloten dat een gemeente(raad) eventueel uitgekeerde planschadevergoedingen als gevolg van eventueel t.z.t. door te voeren bestemmingsplanwijzigingen wil 'declareren bij' of 'doorschuiven naar' naar de provincie via de 'vergoeding van hogere kosten regeling' in de zin van afdeling 6.2 Wro.

Naast planschadeclaims behoren andersoortige claims ook tot de mogelijkheid. Hierbij kan worden gedacht aan gevallen waarbij een vergunning voor het afwijken van het verbod met een niet-bewezen techniek bij het overschrijden van het emissieplafond wordt gewijzigd of geheel of gedeeltelijk ingetrokken.

6. Toelichting op voorliggende wijzigingsverordening

Voorgeschiedenis

Op 22 oktober 2018 is deelonderzoek 3 van het onderzoeksprogramma Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO)⁸ bekend gemaakt. Dit deelonderzoek is gericht op longontsteking in de nabijheid van geiten- en pluimveehouderijen. Daarbij is een associatie tussen het wonen in de nabijheid van een geitenhouderij en een verhoogd risico op longontsteking aangetoond. Onderzoek naar de causaliteit is van belang voor de volksgezondheid in het gebied. De resultaten van deze onderzoeken worden medio 2020 verwacht. Op dit moment is geen causaliteit aangetoond. Tot op heden vormt het VGO-onderzoek ook op grond van de rechtspraak geen reden om een besluit voor een veehouderij te weigeren of om aan een dergelijk besluit voorschriften te verbinden.

Op 9 november 2018 hebben Provinciale Staten vanuit het voorzorgsbeginsel de motie "bouwstop geitenhouderijen" aangenomen (motie 2441 3e gewijzigd). Aan het college van Gedeputeerde Staten is gevraagd om besluitvorming voor te bereiden die strekt tot het instellen van een stop op nieuwvestiging en uitbreiding van geitenhouderijen in Limburg, zolang de VGO-onderzoeken van het Ministerie van LNV lopen.

Provinciale Staten hebben vervolgens op 14 december 2018 het eerste voorbereidingsbesluit vastgesteld. Dat voorbereidingsbesluit is op 20 december 2018 gepubliceerd en op 21 december 2018 in werking getreden voor de duur van 6 maanden. Tijdens de Statenvergadering van 27 mei 2019 hebben Provinciale Staten een nieuw voorbereidingsbesluit geitenhouderij Limburg vastgesteld. Dit tweede voorbereidingsbesluit is op 27 mei 2019 in werking getreden, eveneens voor de duur van 6 maanden. Het tweede besluit geldt tot en met 27 november 2019 en heeft dezelfde strekking als het eerst genomen voorbereidingsbesluit. Het voorbereidingsbesluit heeft als effect dat de vestiging van, de uitbreiding van, de omschakeling naar en de toename van de oppervlakte dierenverblijf van een geitenhouderij gedurende een half jaar niet mogelijk is. Het gaat hierbij om bedrijven met 10 geiten of meer.

⁸ Het VGO 3 betreft een vervolgonderzoek naar longontsteking in relatie tot pluimvee-en geitenhouderij. De in het VGO-project gevonden associatie tussen het voorkomen van longontsteking en pluimveehouderijen in de nabijheid van de woning kon worden bevestigd voor het jaar 2014. In de jaren 2015 en 2016 was de associatie niet (meer) statistisch significant. Er is een vervolgonderzoek gestart of er sprake is van een blijvende trendbreuk.

Op 19 maart 2019 hebben Gedeputeerde Staten de Ontwerp-Wijzigingsverordening Omgevingsverordening Limburg 2014, paragraaf 2.14 Houden van geiten⁹ vastgesteld en besloten deze voor een ieder ter inzage te leggen.

Ontwerp-wijzigingsverordening Geitenhouderijen (19 maart 2019)

In deze ontwerp-Wijzigingsverordening geitenhouderij van de Omgevingsverordening Limburg 2014 wordt de tijdelijke bouwstop op grond van het voorbereidingsbesluit voortgezet en is conform de motie een stop op nieuwvestiging en uitbreiding van geitenhouderijen geregeld. De ontwerp-wijzigingsverordening geitenhouderijen gaat uit van:

- a) *Geen nieuwe gehinderde objecten ten gevolge van een geitenhouderij. Dit betekent dat omvorming naar, verplaatsing of hervestiging van een geitenhouderij niet mogelijk is.*
- b) *Geen verslechtering voor bestaande gehinderde objecten binnen 2 km rondom een geitenhouderij. Dit betekent dat wijzigingen die leiden tot meer geiten, meer fijnstof, meer ammoniak of meer of andere mestopslag ten opzichte van de referentie situatie niet mogelijk zijn. Omdat emissies vanwege mest mogelijk ook een oorzaak kunnen zijn voor het statistisch risico op longontsteking is ook als aanvullende voorwaarde opgenomen dat indien de mestopslag vergroot of verplaatst, deze inpandig dient plaats te vinden.*
- c) *Een afwijkingsmogelijkheid om duurzame & verantwoorde groei van gevestigde geitenhouderijen in Limburg mogelijk te maken, mits de ontwikkeling op de uitbreidingslocatie leidt tot een verbetering¹⁰ voor bestaande gehinderde objecten binnen 2 km rondom deze geitenhouderij. Daarmee wordt beperkte en voorwaardelijke uitbreidingsruimte gegeven voor uitbreidingen van geiten. Daarnaast geeft de ontwerp-wijzigingsverordening aan dat bij uitbreiding of verplaatsing van mest deze inpandig dient te worden gerealiseerd. Met deze afwijkingsmogelijkheid willen we enerzijds verbetering van de omgevingskwaliteit voor fijnstof en ammoniak voor omwonenden realiseren ten opzichte van de huidige situatie. Anderzijds willen we de gevestigde geitenhouder ruimte geven voor duurzame ontwikkeling en tegelijkertijd de omgevingskwaliteit verbeteren tijdens het moratorium en mogelijk het statistisch risico op longontstekingen ten gevolge van geitenhouderij in die omgeving verminderen.*

De ontwerp-wijzigingsverordening geitenhouderijen heeft vanaf 22 maart 2019 tot en met 19 april 2019 voor een ieder ter inzage gelegen. Binnen deze periode was het mogelijk om zienswijzen in te dienen. Daarnaast is gebruik gemaakt van het spreekrecht tijdens de Statenvergadering van 27 mei jongstleden om standpunten met betrekking tot de ontwerp-wijzigingsverordening kenbaar te maken.

⁹ Verder genaamd Ontwerp-Wijzigingsverordening geitenhouderijen

¹⁰ Het Uitgangspunt voor het bepalen verbetering" is de vigerende milieu vergunning op bedrijfslocatie. De VGO onderzoeken geven helaas onvoldoende duidelijkheid over het causaal verband en de mogelijke oorzaken tussen geitenhouderijen en het voorkomen van longontstekingen en dus ook over wanneer er sprake kan zijn van verbetering of verslechtering. Er zijn geen concrete normen om te meten of het risico op longontsteking groter of kleiner wordt. Volgens de infomil van het ministerie speelt de lokale uitstoot van fijnstof en endotoxinen "waarschijnlijk" een belangrijke rol bij de negatieve gezondheidseffecten. Op een groter schaalniveau is ook de uitstoot van ammoniak van belang, in de lucht vormt zich namelijk secundair fijnstof uit ammoniak. Omdat fijnstof en ammoniak meetbare emissiestoffen zijn die worden getoetst in de omgevingsvergunning milieu wordt voorgesteld om bij uitbreiding of wijziging van een geitenhouderij deze meetbare stoffen te gebruiken bij de beoordeling van het criterium verbetering voor de gehinderde objecten binnen 2 km.

Inspraakreacties op ontwerp-wijzigingsverordening geitenhouderijen

In de bijgevoegde Nota van Zienswijzen zijn de ontvangen (inspraak)reacties behandeld.

a) *Ambtelijke reacties:*

Uit gesprekken met gemeenten is gebleken dat het overgangsrecht zoals geformuleerd niet duidelijk is en juridisch completer beschreven dient te worden omdat die in redelijkheid onvoldoende ruimte biedt aan initiatiefnemers met reeds concreet uitgewerkte plannen. Vanuit het oogpunt van rechtszekerheid en behoorlijk bestuur is het onbetamelijk om voor ver ontwikkelde initiatieven de rechtsregels te wijzigen.

Daarnaast is gebleken dat de "juridische formulering" in de ontwerpverordening in tegenstelling tot de intentie van deze ontwerpverordening, niet altijd de juiste ruimte biedt en gehanteerde verbodsbepalingen onnodig stringent zijn in die zin dat zij verder gaan dan de beoogde doelstellingen van de motie.

b) *Inspraakreacties (schriftelijk):*

Tijdens de inspraakperiode zijn in totaal 7 zienswijzen ontvangen, waarvan 1 van een gemeente, 1 van de LLTB en 5 van Geitenhouderijbedrijven. De meeste inspraakreacties betroffen verzoeken om:

- concrete plannen die bij het bevoegd gezag zijn gemeld vóór het voorbereidingsbesluit buiten de wijzigingsverordening te laten vallen;
- de wijzigingsverordening alleen te laten gelden voor nieuwvestiging en niet voor uitbreiding;
- ook niet erkende emissie reducerende technieken toe te passen;
- bij de afwijkmogelijkheid de eis van "aantoonbare verbetering" en de eis van in pandige mestopslag te schrappen.

c) *Insprekreacties tijdens Provinciale Statenvergadering van 27 mei 2019:*

Tijdens de Provinciale Statenvergadering van 27 mei jongstleden hebben 3 sprekers gebruik gemaakt van het spreekrecht om hun zienswijzen over de ontwerp-wijzigingsverordening kenbaar te maken. De sprekers deden een oproep om de belangen van de burgers behartigen en de volksgezondheid te beschermen. Verzocht werd om:

- geen uitbreidingsruimte toe te staan totdat de VGO onderzoeken duidelijkheid geven;
- grenzen te bepalen t.a.v. de veehouderij in de nabijheid van bevolking om te voorkomen dat onze volksgezondheid nog meer onder druk komt te staan;
- de risico's voor omwonenden voorop te stellen bij de afweging;
- om geen proefstalregelingen en geen niet-erkende technieken toe te staan.
- om het moratorium te handhaven, ook voor aanvragen die onder het overgangsrecht vallen.

Aanpassingen in de wijzigingsverordening

De (inspraak) reacties hebben geleid tot een aantal wijzigingen in de ontwerp-wijzigingsverordening:

- Verbods- en begripsbepalingen zijn redactioneel uitgewerkt en aangescherpt. Daarnaast hebben praktische en juridische verbeteringen en aanscherpingen plaatsgevonden ten opzichte van de ontwerp-wijzigingsverordening.
- Overgangsrecht voor plannen in procedure is verduidelijkt en juridisch completer beschreven. Vanuit het oogpunt van rechtszekerheid en behoorlijk bestuur is het onbetamelijk om voor ver ontwikkelde initiatieven de rechtsregels te wijzigen. Daarom is overgangsrecht nodig.

- De afwijkingsmogelijkheid voor uitbreiding is verder aangescherpt en beperkt door de aanvullende voorwaarde van beëindiging van een andere geitenhouderij toe te voegen.
- De mogelijkheid om niet-bewezen technieken te gebruiken is toegevoegd mits die huisvestingssystemen deelnemen aan de op rijksniveau ontwikkelde proefstalregeling voor ammoniak en/of fijnstof. Daarmee wordt in deze wijzigingsverordening uitsluitend de ruimte geboden voor hetgeen wat landelijk bedacht, geregeld is en acceptabel wordt geacht.

Zienswijzen die niet zijn gehonoreerd.

Een aantal zienswijzen/inspreekreacties worden niet overgenomen omdat ze in strijd zijn met de motie van Provinciale Staten, danwel geen uitvoering geven aan het algemeen doel van de ontwerp-wijzigingsverordening geitenhouderijen.

Conclusie:

De oorspronkelijke gedachtelijn van de ontwerp-wijzigingsverordening om nieuwvestiging, omvorming en uitbreiding van geitenhouderij-bedrijven op slot te zetten blijft bestaan.

Uit de ambtelijke reacties en zienswijzen blijkt dat de voorgestelde afwijkingsmogelijkheid van het verbod voor duurzame en verantwoorde plannen van gevestigde geitenhouderijen in Limburg wenselijk is. De afwijkingsmogelijkheid is echter naar aanleiding van de reacties van de insprekers verder ingeperkt/aangescherpt, en de begripsbepalingen in de voorgestelde wijzigingsverordening zijn daarop aangepast. Alleen als er voorafgaande aan het gebruik maken van de afwijkingsmogelijkheid een andere geitenhouderij is beëindigd en op de uitbreidingslocatie een verbetering op het gebied van fijnstof en ammoniak wordt gerealiseerd, mag gebruik worden gemaakt van de afwijkingsmogelijkheid.

Ook is naar aanleiding van ambtelijke reacties en zienswijzen meer ruimte geboden voor innovatieve technieken die op basis van landelijke regelingen zijn geaccordeerd.

Uit de ambtelijke reacties en zienswijzen bleek dat het overgangsrecht voor concreet uitgewerkte plannen onduidelijk was uitgewerkt ten opzichte van de doelstelling van de regeling. Op dat punt zijn aanpassingen gedaan.

De inspraakreacties hebben verder geleid tot praktische en juridische verbeteringen van de ontwerp-wijzigingsverordening.

De wijzigingsverordening inclusief toelichting en de nota van zienswijzen zijn terug te vinden in de bijlagen.

Behandeling voorstel in de Statencommissie Ruimte, Natuur en Landbouw d.d. 25 oktober jl.: De wijzigingsverordening is op 25 oktober jl. in de vergadering van uw Statencommissie Ruimte, Natuur en Landbouw besproken. Naar aanleiding van deze behandeling in uw Statencommissie heeft Gedeputeerde Staten op 12 november 2019 besloten de voorwaarde van "beëindiging van een andere geitenhouderij" (bij de afwijkingsmogelijkheid voor uitbreiding), nader aan te scherpen .

In de eerder aan Provinciale Staten voorgelegde Wijzigingsverordening is onder voorwaarden, een afwijkmogelijkheid voor “uitbreiding” opgenomen. Een van die voorwaarden betreft dat eerst (de geitentak van) een andere geitenhouderij volledig moet zijn beëindigd. Theoretisch kan het zo zijn dat grote geitenhouderijen (van bijvoorbeeld meer dan duizend geiten) ten behoeve van hun uitbreiding een hele kleine geitenhouderij (van 50 geiten of minder) ‘opkopen’ om te voldoen aan de voorwaarde. Omdat dat niet in verhouding tot elkaar staat, is tijdens de vergadering van de Statencommissie RLN het voorstel gedaan deze bepaling zo aan te vullen dat dit alleen maar kan gaan om het ‘opkopen’ van andere geitenhouderijen met 51 of meer geiten. Via de bijgevoegde aangepaste Wijzigingsverordening wordt daar uitvoering aan gegeven. Met de grens van 51 geiten of meer, wordt (mede vanuit rechtszekerheid en handhaafbaarheid) zoveel als mogelijk aansluiting gezocht bij de systematiek van de milieuwetgeving. Aansluiten bij deze wetgeving is inhoudelijk ook logisch omdat een inrichting die tussen de 10 en 51 dieren houdt, milieutechnisch ‘slechts’ een melding op basis van het Activiteitenbesluit milieubeheer hoeft te maken.

Als een geitenhouder gebruik wil maken van de afwijkmogelijkheid moet de geitenhouder investeren in verbetering van de stallen omdat er geen toename van ammoniak en fijnstof mag zijn ten opzichte van de vergunde situatie op 20-12-2018. Daarnaast moet hij ook een andere geitenhouderij in Limburg uitkopen, hetgeen ook weer een extra investering is. Juist omdat er relatief niet veel geitenhouderijen zijn in Limburg zal de afwijkmogelijkheid naar verwachting tot weinig beweging in de sector leiden.

De aangepaste Wijzigingsverordening geitenhouderijen vindt u in bijlage 2 van deze nota. Voor de duidelijkheid is in bijlage 1 van deze nota een wijzigingsverordening bijgevoegd waarbij de wijzigingen zijn gemarkeerd.

Juridisch technische aanpassingen

Losstaand van bovengenoemde wijziging zijn in het Statenvoorstel nog een drietal juridisch technische aanpassingen gedaan om de bedoeling en leesbaarheid van de regeling nog meer te verduidelijken:

- in de begrippenlijst is verduidelijkt dat met het volledig beëindigen van een andere geitenhouderij in Limburg het volledig stoppen met de geitentak van die andere geitenhouderij wordt bedoeld.
- bij het ‘overgangsrecht’ is “op” 20 december 2018 gewijzigd in “voorafgaand” aan 20 december 2018.
- in de toelichting is definitie van ‘geitenhouderij’ verduidelijkt.

Ook deze wijzigingen zijn in bijlage 1 en 2 (aangepaste wijzigingsverordening) respectievelijk gemarkeerd en verwerkt.

7. Afweging van alternatieven en motivering gemaakte keuze / toets duurzaamheidparagraaf

Zie onder punt 3 Bevoegdheid.

Er zijn geen alternatieven voor de uitvoering van de motie van Provinciale Staten.

8. Relatie met Programmabegroting – financiële aspecten

3.8.3 Landbouw

3.4.1 POL en 3.4.2 Uitvoering ruimtelijk beleid

9. Juridische aspecten – deregulering

Deze paragraaf in de Wijzigingsverordening betreft rechtstreeks werkende regels. Dat betekent dat na publicatie het verbod op een ieder van toepassing is. De handhaving hiervan geschiedt door B&W van de gemeenten waarin ongeoorloofd een geitenhouderij wordt opgericht of uitgebreid.

De mogelijkheid tot afwijken van het verbod geschiedt via het construct van een omgevingsvergunning voor het afwijken van de provinciale regels. Hiervoor zijn in de regel B&W het bevoegde gezag (in Limburg liggen momenteel geen geitenhouderijen waarvoor GS het bevoegde gezag zijn). B&W kunnen niet eerder tot het verlenen van deze omgevingsvergunning over gaan dan nadat GS een verklaring voor geen bedenkingen hebben afgegeven. GS zullen overgaan tot de afgifte van een verklaring van geen bedenking als het een uitbreiding van een bestaande geitenhouderij betreft waarbij:

- bij verplaatsing of vergroting van de mestcapaciteit deze in pandig wordt opgeslagen;
- bij uitbreiding van een geitenhouderij middels een bewezen techniek indien er een verbetering plaatsvindt ten opzichte van legale situatie en een andere geitenhouderij in Limburg volledig is beëindigd;
- bij uitbreiding van een geitenhouderij middels een niet-bewezen techniek indien er een verbetering plaatsvindt ten opzichte van legale situatie en een andere geitenhouderij in Limburg volledig is beëindigd, waarbij de extra waarborgen worden opgenomen dat er een meetverplichting moet worden opgelegd en GS de bevoegdheid hebben bij een onverwachte overschrijding van het ammoniak- of fijnstofemissie plafond B&W bindend kunnen verzoeken tot wijziging of geheel of gedeeltelijke intrekking van de omgevingsvergunning.

De juridische risico's die zijn verbonden aan deze constructie zijn weergegeven onder kopje '5. Risico's'.

Relatie met Wet Natuurbescherming

Op basis van de Wet natuurbescherming zijn in de Omgevingsverordening Limburg 2014 eisen gesteld aan de maximale emissie per dierplaats voor geiten. Deze regels blijven onverkort van toepassing naast de bepalingen in de wijzigingsverordening geitenhouderijen.

Op grond van de Wet natuurbescherming kan wel een aanvraag om een vergunning of een melding voor een oprichting, verandering of uitbreiding en exploitatie van een geitenhouderij worden aangevraagd. De voorgestelde wijzigingsverordening geitenhouderij is geen weigeringsgrond voor deze toestemming. Dat betekent dat een melding kan worden ingediend en een vergunning kan worden verleend, maar de bepalingen in de wijzigingsverordening geitenhouderij kunnen de feitelijke uitvoering van de vergunning of melding beperken dan wel niet mogelijk maken.

Implementatie bestemmingsplannen

Deze voorgestelde regels moeten door gemeenten worden doorvertaald in hun bestemmingsplannen. De keuze is gemaakt om een dermate ruime termijn te stellen voor het omzetten van deze regels in bestemmingsplannen zodat de nadere VGO-onderzoeken kunnen worden afgewacht. In het geval een nader VGO-onderzoek duidelijkheid verschaft zal deze paragraaf daarop worden aangepast (of volledig ingetrokken).

~~Geheimhouding Statenvoorstel~~

~~Op dit Statenvoorstel is geheimhouding van toepassing tot het moment dat Provinciale Staten de geheimhouding inzake de documenten die betrekking hebben op de besloten Statenvergaderingen van 14 december 2018 en 27 mei 2019 zoals bekrachtigd in de besluiten G-18-052 dd. 14-12-2018, P-19-003 dd. 15-02-2019 en P-19-010 dd. 21-06-2019 met toepassing van artikel 25, derde lid, van de Provinciewet hebben opgeheven.~~

~~Aangezien Provinciale Staten de geheimhouding op genoemde documenten hebben gelegd, zijn uw Staten inherent ook bevoegd gezag tot het opheffen hiervan. Nu in het Statenvoorstel tevens informatie staat opgenomen die in de onder geheimhouding zijnde stukken staan beschreven, achten wij het niet opportuun deze informatie openbaar te maken voordat de geheimhouding van die documenten door uw Staten is opgeheven. Zodra de geheimhouding op eerder genoemde documenten is opgeheven, vervalt de geheimhouding met betrekking tot bijgevoegd Statenvoorstel. Het Statenvoorstel ligt daarom, voornamelijk onder geheimhouding ter inzage bij het secretariaat van de griffie.~~

~~Voor de Statenvergadering van 4 oktober aanstaande is het voorstel om de geheimhouding op bovengenoemde documenten op te heffen geagendeerd. Als uw Staten 4 oktober 2019 besluiten tot opheffing van de geheimhouding dan vervalt ook de geheimhouding op dit Statenvoorstel. Ingeval uw Staten op 4 oktober 2019 besluiten de geheimhouding van de hierboven genoemde documenten te handhaven, dan wordt conform een bekrachtigingsbesluit de geheimhouding op dit Statenvoorstel gecontinueerd.~~

10. Verbindingslijnen en andere visies

Niet van toepassing.

11. Effecten op CO₂ emissies

Niet van toepassing.

12. Verdere planning, procedure en uitvoering

Indien de volgende VGO resultaten aanleiding geven tot wijziging van de wijzigingsverordening geitenhouderijen, zal aan Provinciale Staten een aangepast voorstel worden voorgelegd.

13. Periodieke informatie/sturingsinformatie

☐ Via Jaarstukken en Begroting

- ☐ Paragraaf Projecten
- ☐ Paragraaf Financieringen
- ☐ Paragraaf Verbonden Partijen
- ☐ Paragraaf Bedrijfsvoering
- ☐ Programmaverantwoording

☐ Voortgangsrapportages Regeling grote Projecten

14. Evaluatie

Niet van toepassing.

15. Communicatie

Publiceren van het wijzigingsbesluit in de Staatscourant, Ruimtelijke plannen en het Provinciaal Blad.

16. Meegezonden bijlagen

- Gewijzigde Wijzigingsverordening Omgevingsverordening Limburg 2014, paragraaf 2.14 Houden van Geiten d.d. 12 november 2019 met wijzigingen bijhouden
- Aangepaste Gewijzigd wijzigingsverordening Omgevingsverordening Limburg 2014, paragraaf 2.14 Houden van Geiten d.d. 12-11-2019
- Nota van Zienswijzen d.d. 1 oktober 2019

**Gewijzigd ONTWERPBESLUIT
PROVINCIALE STATEN
VAN LIMBURG**

No: G-19-026

Onderwerp

Wijzigingsverordening Omgevingsverordening Limburg 2014, paragraaf 2.14 Houden van geiten

Provinciale Staten van Limburg;

gezien het voorstel van Gedeputeerde Staten van Limburg van 1 oktober 2019 en 12 november 2019 inzake de vaststelling van de Wijzigingsverordening Omgevingsverordening Limburg 2014 Paragraaf 2.14, Houden van Geiten inclusief de bijbehorende Nota van zienswijzen.

gelet op het bepaalde in artikel 4.1 van de Wet ruimtelijke ordening

besluiten:

1. De Wijzigingsverordening Omgevingsverordening Limburg Paragraaf 2.4, paragraaf 2.14, Houden van Geiten en de nota van zienswijzen vast te stellen;
2. Gedeputeerde Staten op te dragen de verdere afhandeling en publicatie te verzorgen.

Aldus vastgesteld door Provinciale Staten van Limburg in hun vergadering van 15 november 2019

De heer mr. A.O.J. Pregled, waarnemend Statengriffier

De heer drs. Th.J.F.M. Bovens, voorzitter

Wijzigingsverordening Omgevingsverordening Limburg 2014, paragraaf 2.14 Houden van geiten

Artikel I

De Omgevingsverordening Limburg 2014 wordt als volgt gewijzigd:

A

Paragraaf 2.14 wordt toegevoegd, inhoudende:

Paragraaf 2.14 Houden van geiten

Artikel 2.14.1 *Begrippen*

In deze paragraaf wordt verstaan onder:

~~Beëindiging geitenhouderij: het stoppen van een geitenhouderij waarbij hervatting rechtens is uitgesloten;~~

Bewezen techniek: een huisvestingssysteem als bedoeld in bijlage 1 van de Regeling ammoniak en veehouderij of een huisvestingssysteem als bedoeld in de door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat jaarlijks bekend gemaakte 'Emissiefactoren fijn stof voor veehouderij' op grond van artikel 66 van de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007;

Diercategorie: diercategorie als bedoeld in de regeling op grond van artikel 1 van de Wet ammoniak en veehouderij;

Dierenverblijf: dierenverblijf als bedoeld in artikel 1.1 van het Activiteitenbesluit milieubeheer;

Geitenhouderij: een inrichting waar (mede) geiten worden gehouden;

Uitbreiden van een bestaande geitenhouderij: van of binnen een bestaande geitenhouderij ten opzichte van de referentiesituatie:

- het oppervlakte dierenverblijf vergroten wanneer dat leidt tot een toename op het gebied van ammoniak en fijnstof ten opzichte van de referentiesituatie, of;
- een dierenverblijf voor het (mede) houden van geiten realiseren en/of een gebouw of gronden op een bestaand bouwka­vel voor het (mede) houden van geiten in gebruik nemen, wanneer dat leidt tot een toename op het gebied van ammoniak en fijnstof ten opzichte van het plafond zoals afgeleid uit de referentiesituatie, of;
- het huisvestingssysteem veranderen ten behoeve van het houden van geiten wanneer dat leidt tot een toename op het gebied van ammoniak en fijnstof ten opzichte van het plafond zoals afgeleid uit de referentiesituatie, of;
- de diercategorie veranderen binnen de bestaande hoofdcategorie geiten zoals opgenomen in bijlage I van de Regeling ammoniak en veehouderij wanneer dat leidt tot een toename op het gebied van ammoniak en fijnstof ten opzichte van het plafond zoals afgeleid uit de referentiesituatie, of;
- het verplaatsen of vergroten van de mestopslagcapaciteit voor mest afkomstig van geiten, of;
- het vermeerderen van het aantal geiten dat binnen een bestaande inrichting met geiten wordt gehouden ten opzichte van de referentiesituatie.

Huisvestingssysteem: huisvestingssysteem als bedoeld in artikel 1.1 van het Activiteitenbesluit milieubeheer;

Inpandig: in een bouwwerk met vier wanden, een dak en ondoorlatende vloer en voldoende ventilatie;

Inrichting: een inrichting als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet milieubeheer, niet zijnde een kinderboerderij;

Referentiesituatie: het deel van de inrichting dat ziet op het houden van geiten op een huisvestingsstelsel zoals dat op 20 december 2018 is gemeld op grond van artikel 1.10 van het Activiteitenbesluit milieubeheer of is vergund met een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht dan wel een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder i, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht juncto artikel 2.2a van het Besluit omgevingsrecht;

Niet-bewezen techniek: een huisvestingsstelsel waaraan een 'proefstalstatus' is toegekend als bedoeld in artikel 3 van de Regeling ammoniak en veehouderij of een huisvestingsstelsel waaraan goedkeuring is verleend als bedoeld in artikel 67 van de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007;

Oprichten van een geitenhouderij: het vestigen van een inrichting of het veranderen van een inrichting ten behoeve van het (mede) houden van geiten op een locatie waar nog geen geiten worden gehouden. Hieronder valt tevens een hervatting van het houden van geiten nadat de andere geitenhouderij ten behoeve van een uitbreiding in de zin van artikel 2.14.3 volledig is beëindigd. dat de geitenhouderij is beëindigd.

Volledige beëindigen van een andere geitenhouderij in Limburg: het stoppen met de geitentak van een andere geitenhouderij in Limburg die beschikt over een vergunning voor het houden van 51 geiten of meer. Daarbij dient hervatting van het houden van geiten op de andere geitenhouderij op het moment van vergunningverlening zoals bedoeld in artikel 2.14.3 eerste juncto derde lid rechtens te zijn uitgesloten.

Artikel 2.14.2 *Rechtstreeks verbod geitenhouderij*

1. Verboden is:
 - a. het (opnieuw) oprichten van een geitenhouderij;
 - b. het uitbreiden van een bestaande geitenhouderij.
2. Het verbod in het eerste lid is niet van toepassing op een inrichting waar minder dan 10 geiten worden gehouden of na wijziging minder dan 10 geiten worden gehouden.
3. Dit verbod is niet van toepassing voor zover voor die activiteit voorafgaand aan 20 december 2018:
 - a. een melding als bedoeld in artikel 1.10 van het Activiteitenbesluit milieubeheer bij het bevoegd gezag is ingediend, of
 - b. een aanvraag voor een omgevingsvergunning bij het bevoegd gezag is ingediend, of
 - c. een mededeling als bedoeld in artikel 7.16, eerste lid, of artikel 7.24, eerste lid, of artikel 7.27, eerste lid, van de Wet milieubeheer, bij het bevoegd gezag is ingediend.

Artikel 2.14.3 *Afwijking rechtstreeks verbod geitenhouderijen*

1. Het bevoegd gezag kan overeenkomstig artikel 2.1, eerste lid, sub c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht een omgevingsvergunning verlenen voor het afwijken van het verbod als bedoeld in artikel 2.14.2, eerste lid, onder b.
2. Een omgevingsvergunning als bedoeld in het eerste lid voor het vergroten en/of verplaatsen van de mestopslagcapaciteit voor mest afkomstig van geiten kan slechts worden verleend als de mest in pandig wordt opgeslagen.
3. Een omgevingsvergunning als bedoeld in het eerste lid kan slechts worden verleend voor uitbreidingen anders dan bedoeld in het tweede lid voor zover:
 - a. een andere geitenhouderij in Limburg ten behoeve van de uitbreiding voorafgaand aan die uitbreiding volledig is beëindigd en;
 - b. het rechtens is uitgesloten – tenminste planologisch is geborgd - dat hervatting van het houden van geiten op die locatie waar de andere geitenhouderij zoals bedoeld onder a is beëindigd, mogelijk is en;

- c. de situatie na uitbreiding met een bewezen techniek tot een verbetering leidt op het gebied van ammoniak en fijnstof ten opzichte van het plafond zoals afgeleid uit de referentiesituatie, of de situatie na uitbreiding met een innovatieve niet-bewezen techniek naar verwachting tot een verbetering leidt op het gebied van ammoniak en fijnstof ten opzichte van het plafond zoals afgeleid uit de referentiesituatie. Voor zover de aanvraag betrekking heeft op innovatieve niet-bewezen technieken wordt een onderbouwing van de te verwachten emissies evenals een meetplan bij de aanvraag gevoegd.
4. Voor zover de aanvraag betrekking heeft op een uitbreiding met een innovatieve niet-bewezen techniek zoals beschreven in het derde lid onder c, worden voorschriften aan de omgevingsvergunning verbonden, inhoudende een meetverplichting van de ammoniak- en fijnstofemissie waarvan de rapportage aan het bevoegde gezag en Gedeputeerde Staten worden toegezonden.
5. Gedeputeerde Staten kunnen het bevoegde gezag verzoeken om de omgevingsvergunning als bedoeld in het eerste lid, te wijzigen of geheel of gedeeltelijke in te trekken indien uit meetgegevens blijkt dat de emissies van ammoniak en fijnstof door een niet-bewezen techniek het plafond zoals afgeleid uit de referentiesituatie overschrijdt.

Artikel 2.14.4 *Doorwerking ruimtelijke plannen*

1. Het bepaalde in deze paragraaf, paragraaf 2.14, geldt voor ruimtelijke plannen;
2. Het bepaalde in deze paragraaf, paragraaf 2.14, is tevens bedoeld als regels in de zin van artikel 4.1, derde lid van de Wet ruimtelijke ordening;
3. De gemeenteraad stelt een bestemmingsplan of beheersverordening als bedoeld in het eerste lid uiterlijk voor 1 juli 2025 vast.

B

Aan artikel 10.1.3, zesde lid, wordt toegevoegd: met uitzondering van paragraaf 2.14.

Artikel II

De toelichting wordt als volgt gewijzigd:

A

Onder Algemeen wordt ingevoegd:

Toelichting wijziging november 2019

Met de Wijzigingsverordening Omgevingsverordening Limburg 2014 paragraaf 2.14 Houden van geiten worden de mogelijkheden voor het oprichten, uitbreiden en veranderen van een geitenhouderij evenals de omschakeling naar een geitenhouderij beperkt. De aanleiding daarvoor is het onderzoek 'Veehouderij en Gezondheid Omwonenden III, longontsteking in de nabijheid van geiten- en pluimveehouderijen; actualisering van gegevens uit huisartspraktijken 2014-2016' van september 2018. In dit onderzoek wordt een correlatie bevestigd tussen het wonen in de nabijheid van geitenhouderijen en een verhoogd risico op longontsteking. Om dit risico per direct te beperken voor de inwoners van Limburg is ervoor gekozen om hiervoor rechtstreeks werkende regels in te stellen.

B

In Hoofdstuk 2 Ruimte na paragraaf 2.13 wordt ingevoegd:

Paragraaf 2.14 Houden van geiten

Toelichting paragraaf 2.14 – Rechtstreeks werkende regels

Deze paragraaf reguleert het oprichten en uitbreiden van een geitenhouderij door middel van instructieregels voor gemeenten en rechtstreeks werkende regels voor een ieder. Deze sector wordt gereguleerd omdat uit de rapporten 'Veehouderij en gezondheid omwonenden' I, II en III blijkt dat een verhoogd statistisch risico bestaat op longontsteking binnen 2 km van een geitenhouderij. In Limburg is het met een aan de zekerheidgrenzende waarschijnlijkheid niet mogelijk om een geitenhouderij op te richten of uit te breiden zonder dat er binnen 2 km geen sprake is van gehinderden. Zodoende is er een verbod voor het gehele grondgebied van Limburg. Momenteel is vervolgonderzoek gaande naar de oorzaak van het statistisch verhoogde risico. Op basis van het voorzorgbeginsel wordt in deze paragraaf geregeld dat een geitenhouderij niet mag worden opgericht en worden uitbreidingen gereguleerd. Aangezien er nog geen duidelijkheid is over de oorzaak van het verhoogde risico op longontstekingen, maar er wel een vermoeden bestaat van een verband met ammoniak en fijnstof wordt mede bij deze twee componenten aangesloten.

Na inwerkingtreding van paragraaf 2.14 geldt voor het oprichten van een geitenhouderij een algeheel verbod. Ook het uitbreiden van een bestaande geitenhouderij is in beginsel verboden. Van laatstgenoemd verbod kan onder omstandigheden – wanneer aan de (strikte) voorwaarden genoemd in artikel 2.14.3 wordt voldaan - worden afgeweken via een omgevingsvergunning. Voor het uitbreiden van een geitenhouderij is sprake van een omgevingsvergunningplicht voor het afwijken van het planologische regime (artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)). Zo'n aanvraag wordt los of gezamenlijk met andere Wabo-activiteiten aangevraagd. In dat geval zullen de bevoegde colleges van Burgemeester & Wethouders (B&W) aan Gedeputeerde Staten (GS) moeten verzoeken om een verklaring van geen bedenkingen (artikel 6.6 van het Besluit omgevingsrecht (Bor)). B&W kunnen de omgevingsvergunning niet verlenen als door GS geen verklaring van geen bedenkingen is afgegeven.

In het geval in strijd met paragraaf 2.14 een geitenhouderij feitelijk wordt uitgebreid, dan kan worden gehandhaafd op overtreding van artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wabo. Deze handhaving dient te geschieden door B&W (artikel 5.2 jo. 2.4 van de Wabo).

In het geval er sprake is van een illegale oprichting (met oprichting wordt in deze paragraaf mede bedoeld de omschakeling naar een geitenhouderij), kan hierop door B&W worden gehandhaafd op basis van artikel 7.1, eerste lid, jo. 7.2, onder b, van de Wet ruimtelijke ordening (Wro).

Toelichting artikel 2.14.1 Begrippen

Voor deze paragraaf zijn specifieke begrippen opgenomen. Aansluiting is gezocht bij de begrippen uit de milieuwetgeving. Dat betekent dat deze paragraaf van toepassing is op geitenhouderijen die als inrichting zijn te kwalificeren, met als uitzondering kinderboerderijen. Dat betekent dat deze paragraaf niet van toepassing is op het hobbymatig houden van geiten, behalve als dat in een bedrijfsmatige omvang geschiedt.

Onder geitenhouderij wordt het mede houden van geiten verstaan. Dit wil zeggen dat eveneens gemengde veehouderijbedrijven en agrarische bedrijven, waarbinnen het houden van geiten niet de hoofdzaak van de bedrijfsvoering inhoudt, onder de definitie van geitenhouderij vallen. De regeling

geldt voor de geitenhouderij als geheel, ongeacht de verschijning in de vorm van grondgebonden, intensief en biologisch. Met 'geiten' wordt de soortnaam bedoeld. Onder de term geitenhouderij valt dus ook de bokkenhouderij.

Ook bij het begrip 'huisvestingssysteem' is aansluiting gezocht bij milieuwetgeving. Onder huisvestingssysteem zoals beschreven in Bijlage I van de Rav wordt het huisvestingssysteem inclusief de emissie reducerende techniek bedoeld. De huisvestingssystemen moeten voldoen aan de leaflet of stalbeschrijving. Het dierenverblijf is een stal en in een stal bevindt zich een huisvestingssysteem of meer systemen.

Voor zover de overige begrippen nadere uitleg behoeven, wordt deze uitleg in de navolgende toelichting behorende bij artikelen 2.14.2 en 2.14.3 gegeven.

Toelichting artikel 2.14.2 Rechtstreeks verbod geitenhouderij

De gedachte die aan het rechtstreekse verbod ten grondslag ligt, is dat geen nieuw gehinderde objecten ontstaan of bestaande gehinderde objecten met een groter risico op de volksgezondheid worden geconfronteerd door oprichting dan wel uitbreiding van een geitenhouderij, zolang de VGO onderzoeken niet zijn afgerond.

Op basis van het eerste lid onder a is het daarom niet toegestaan om een nieuwe inrichting te vestigen voor het houden van geiten. De reikwijdte van "oprichten van een geitenhouderij" is gedefinieerd in de begripsbepalingen. Op basis hiervan is het ook niet toegestaan om op een inrichting waar geen geiten worden gehouden geiten te gaan houden. Onder oprichten in de zin van deze paragraaf wordt aldus ook het omschakelen/veranderen naar een geitenhouderij verstaan. Een voorbeeld van dit laatste is een verandering van het houden van kippen naar het (mede) houden van geiten. Er kan zodoende geen nieuwe geitenhouderij worden gevestigd.

Onder b van het eerste lid is bepaald dat een bestaande geitenhouderij niet kan worden uitgebreid. De reikwijdte van "uitbreiden van een bestaande geitenhouderij" is gedefinieerd in de begripsbepalingen. Onder uitbreiden worden veranderingen verstaan die een ander of groter ruimtebeslag voor een geitendierenverblijf met zich brengen, die leiden tot een toename op het gebied van ammoniak en fijnstof. Tevens vallen hier het verplaatsen of vergroten van de geitenmestopslagcapaciteit of het vermeerderen van het aantal geiten onder. De referentiesituatie daarbij is het vergunde of gemelde milieuplafond (milieutoestemming) op 20 december 2018. Dit is de datum waarop het eerste voorbereidingsbesluit geitenhouderijen in opdracht van Provinciale Staten (PS) is genomen.

Binnen de bestaande dierenverblijven kunnen wijzigingen worden doorgevoerd zolang deze niet het bestaande ammoniak- en fijnstofemissie plafond overschrijden. Dit betekent onder meer dat een wijziging binnen de inrichting die niet het dierenverblijf raakt niet onder het verbod valt (bijvoorbeeld het bijplaatsen van een voedersilo). In het geval een dierenverblijf van huisvestingssysteem wijzigt of van diercategorie wordt gewijzigd binnen de hoofdcategorie geiten valt dat alleen onder het verbod als de ammoniak en fijnstofemissie toeneemt of de mestopslag toeneemt. Dat betekent dat bijvoorbeeld het vervangen van een dak niet onder de verbodsbepaling valt. Ook de situatie waarin enkel het huisvestingssysteem wordt aangepast in die zin dat een andere erkende techniek wordt gehanteerd, valt buiten het verbod. Ook het wijzigen van diercategorie (bijvoorbeeld van opfokgeiten naar melkgeiten) waarbij dat niet gepaard gaat met het houden van meer geiten of een aantoonbare toename van ammoniak en fijnstofemissie of toename van mestopslag is uitgezonderd van het verbod.

In het tweede lid is een ondergrens van 10 geiten opgenomen. Bij het houden van 10 geiten of meer binnen een inrichting is het verbod van toepassing. Deze ondergrens sluit aan bij de meldverplichting op basis van het Activiteitenbesluit milieubeheer bij 10 geiten of meer.

In het derde lid is, onder andere met het oog op de rechtszekerheid, overgangsrecht opgenomen. Daarin wordt bepaald dat het verbod niet van toepassing is op activiteiten waarbij initiatiefnemers al in een verder ontwikkeld stadium met de initiatieven zijn en een procedure zijn gestart voorafgaande aan de inwerkingtreding van het eerste voorbereidingsbesluit geitenhouderij van 20 december 2018.

Toelichting artikel 2.14.3 Afwijking verbod geitenhouderijen – uitbreiding

In dit artikel is opgenomen wanneer door middel van een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het verbod in artikel 2.14.2. De afwijkingsmogelijkheid is gekoppeld aan uitbreiding (artikel 2.14.2 onder b) en geldt aldus niet voor een nieuwvestiging van een geitenhouderij. Zodoende is er een absoluut verbod voor het oprichten (inclusief omschakelen) van een geitenhouderij.

Gelet op de definitie van 'uitbreiden,' ziet de afwijkingsmogelijkheid eveneens op het vergroten en/of verplaatsen van de mestopslagcapaciteit. In het tweede lid is bepaald dat als de verandering van de geitenhouderij (mede) betrekking heeft op het vergroten en/of verplaatsen van de geitenmestopslagcapaciteit, de geitenmest inpandig moet worden opgeslagen. Dit is omdat ook bij de opslag van mest de vermoedens zijn dat deze een bijdrage leveren aan het risico op de volksgezondheid. Inpandig betekent in een gebouw, zodat in tegenstelling tot bij afdekking, ook gedurende het roeren van de mest de emissie beperkt blijft evenals het effect van neerslag wordt geminimaliseerd.

In het derde lid, onder a, is bepaald dat deze afwijkingsmogelijkheid via omgevingsvergunning, voor uitbreidingen anders dan bedoeld in het tweede lid, alleen mogelijk is als in verband met de uitbreiding van die geitenhouderij een andere geitenhouderij voorafgaande aan de uitbreiding volledig is beëindigd. De definitie van 'volledige beëindiging van een andere geitenhouderij in Limburg' onder 2.14.1 maakt duidelijk dat – indien er sprake is van een inrichting waar mede geiten worden gehouden - de geitentak van de andere geitenhouderij volledig moet zijn beëindigd alvorens de vergunning zoals bedoeld in het eerste lid kan worden verleend. Bovendien maakt de definitiebepaling duidelijk dat ten behoeve van een uitbreiding enkel andere geitenhouderijen kunnen worden beëindigd als daar ten minste 51 geiten vergund zijn. Door dit laatste wordt voorkomen dat 'kleine' inrichtingen die tussen de 10 en 51 geiten houden – en in het milieuspoor enkel een melding op basis van artikel 1.10 Activiteitenbesluit milieubeheer hoeven te maken – kunnen worden opgekocht door grotere geitenhouderijen.

De zekerheid Daarnaast moet de zekerheid zijn verkregen dat het houden van geiten op de locatie waar de geitenhouderij is beëindigd, niet meer kan worden hervat. Dit is beschreven in het derde lid, onder b. Dit wordt bewerkstelligd door de beëindiging ruimtelijk planologisch te borgen c.q. het houden van geiten planologisch onmogelijk te maken. Additioneel hieraan kan gedacht worden aan een privaatrechtelijke overeenkomst of bepaling in de te verlenen afwijkingsvergunning waaruit blijkt dat de ene geitenhouderij blijvend is beëindigd ten gunste van de andere. Het bevoegd gezag is verantwoordelijk voor de uitvoering/handhaving hiervan.

Deze afwijkingsmogelijkheid betreft aanpassingen aan een bestaande geitenhouderij als daar op basis van de huidige inzichten een beperking van het risico op longontsteking wordt verwacht. De achterliggende gedachte is dat voor de huidige gehinderde objecten (woningen of gebouwen met een zelfde soort gebruik) het volksgezondheidsrisico naar huidige inschatting wordt gereduceerd.

Aangezien er nog geen duidelijkheid is over de oorzaak van het verhoogde risico op longontstekingen, maar er wel een vermoeden bestaat van een verband met ammoniak en fijnstof wordt bij de beoordeling van het risico op volksgezondheid bij deze twee componenten aangesloten. Dat betekent dat het veranderen of uitbreiden van de geitenhouderij mogelijk is als dat leidt tot een lagere emissie op het gebied van ammoniak en fijnstof ten opzichte van het toegestane plafond in de referentiesituatie. De beoordeling van dit criterium is afhankelijk van concrete omstandigheden en wordt ter beoordeling aan het bevoegde gezag overgelaten.

Bewezen en niet bewezen techniek: ammoniak

In het derde lid, onder c, wordt een onderscheid gemaakt tussen de situatie waarin een bewezen techniek wordt toegepast en het geval waarin een niet-bewezen techniek wordt toegepast. Er is sprake van een bewezen techniek als in Bijlage I van de Rav een emissiefactor is toegekend, of een voorlopige emissiefactor is toegekend.

Een niet-bewezen techniek is een techniek waarvoor nog geen emissiefactor of een voorlopige emissiefactor in Bijlage I van de Rav is opgenomen, maar door de minister een bijzondere emissiefactor of proefstalstatus is verleend. In dat geval is het vierde lid van dit artikel van toepassing en dienen er voorschriften in de omgevingsvergunning te worden opgenomen die verplichten tot het meten van de emissie van ammoniak. Dit zal geschieden naar aanleiding van een bij de aanvraag gevoegd meetplan. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van het meetplan volgens het 'meetprotocol voor metingen van ammoniakemissie uit huisvestingssystemen in de veehouderij' dat ook moet worden gebruikt bij het verkrijgen van de bijzondere emissiefactor of proefstalstatus.

Bewezen en niet bewezen techniek: fijnstof

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft gegevens bekend gemaakt die overheden moeten gebruiken bij de berekening van de concentraties luchtverontreinigende stoffen. Voor geitenhouderijen is deze informatie terug te vinden in het rekenvel 'emissiefactoren fijn stof voor veehouderij'. De fijnstofemissie die wordt veroorzaakt door huisvestingssystemen die zijn opgenomen op dit rekenvel worden geacht te zijn bewezen.

Een niet-bewezen techniek is een techniek waarvoor door de minister op basis van de Proefstalregeling fijn stof toestemming is gegeven. Anders dan bij de proefstalregeling ammoniak, wordt er voor de afwijking van de emissiefactoren voor zwevende deeltjes geen bijzondere emissiefactor vastgesteld, maar betreft het enkel een goedkeuring door de minister voor andere gegevens in een concreet geval. In het geval een afname van fijnstof ten opzichte van het plafond zoals afgeleid uit de referentiesituatie niet kan worden berekend, zal dit moeten worden beredeneerd.

Controle voorschriften

In het geval sprake is van toepassing van een niet-bewezen techniek is het vierde lid van dit artikel van toepassing en dienen er voorschriften in de omgevingsvergunning te worden opgenomen die verplichten tot het meten van de emissie van fijnstof. Dit zal geschieden naar aanleiding van een bij de aanvraag gevoegd meetplan. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van het meetplan dat ook moet worden gebruikt bij het verkrijgen van de proefstalstatus. Voor het verkrijgen van een proefstalstatus is geen meetprotocol voorgeschreven, zodat de aanvrager de vrijheid heeft de meettechniek te gebruiken die het beste aansluit bij het betrokken huisvestingssysteem of de betrokken techniek. Voor het verkrijgen van goedkeuring van de minister voor een proefstal moet de te bereiken reductie en wijze van meten deugdelijk zijn toegelicht of onderbouwd. De werking van het systeem en de te verwachten emissiefactor van de techniek zal vooraf ingeschat moeten worden. Dit zal goed moeten worden gemotiveerd en onderbouwd door de aanvrager. Dit kan bijvoorbeeld door het toevoegen van

eerdere metingen, het toepassen van een rekenmodel of een beoordeling door een externe deskundige. Ook de wijze van meten moet goed onderbouwd worden.

Bij een overschrijding van het emissieplafond - zoals dat wordt voorgeschreven in de omgevingsvergunning op basis van de verklaring van geen bedenkingen - kan handhavend worden opgetreden. Daarnaast is in het vijfde lid een bevoegdheid opgenomen dat GS kan verzoeken om de door B&W verleende omgevingsvergunning aan te passen of in te trekken in het geval uit de metingen bij een niet-bewezen techniek blijkt dat het emissieplafond wordt overschreden. Het meest voor de hand liggend zal in dat geval zijn om minder dieren te houden zodat het vergunde emissieplafond niet wordt overschreden.

Toelichting Artikel 2.14.4 Doorwerking bestemmingsplannen

In het eerste lid is bepaald dat gemeenten geen plannen mogen vaststellen die in strijd zijn met de in deze paragraaf gestelde regels omtrent geitenhouderijen. In het tweede lid is expliciet bepaald dat de regels gesteld in deze paragraaf rechtstreeks doorwerken. Dat betekent ook al is de activiteit rondom een geitenhouderij op basis van het bestemmingsplan toegestaan, dan kan de activiteit op basis van deze paragraaf toch niet worden uitgevoerd. In het derde lid is bepaald dat voor 1 juli 2025 gemeenten een bestemmingsplan moeten hebben gemaakt waar de regels van deze paragraaf zijn opgenomen. Deze datum is dermate ruim gekozen dat het volgende onderzoek naar longontstekingen in de nabijheid van geitenhouderijen kan worden afgewacht. Indien uit dat onderzoek volgt dat er geen causaal verband is tussen longontstekingen en de nabij gelegen geitenhouderijen zal deze paragraaf in heroverweging worden genomen door PS. Bovenstaande heeft tot gevolg dat deze paragraaf is uitgezonderd van de overgangsregels in artikel 10.1.3, zesde lid.

Artikel III

Deze verordening treedt in werking na vaststelling door PS en de dag na publicatie in de Staatscourant en Provinciaal blad.

Wijzigingsverordening Omgevingsverordening Limburg 2014, paragraaf 2.14 Houden van geiten

Artikel I

De Omgevingsverordening Limburg 2014 wordt als volgt gewijzigd:

A

Paragraaf 2.14 wordt toegevoegd, inhoudende:

Paragraaf 2.14 Houden van geiten

Artikel 2.14.1 *Begrippen*

In deze paragraaf wordt verstaan onder:

Bewezen techniek: een huisvestingssysteem als bedoeld in bijlage 1 van de Regeling ammoniak en veehouderij of een huisvestingssysteem als bedoeld in de door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat jaarlijks bekend gemaakte 'Emissiefactoren fijn stof voor veehouderij' op grond van artikel 66 van de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007;

Diercategorie: diercategorie als bedoeld in de regeling op grond van artikel 1 van de Wet ammoniak en veehouderij;

Dierenverblijf: dierenverblijf als bedoeld in artikel 1.1 van het Activiteitenbesluit milieubeheer;

Geitenhouderij: een inrichting waar (mede) geiten worden gehouden;

Uitbreiden van een bestaande geitenhouderij: van of binnen een bestaande geitenhouderij ten opzichte van de referentiesituatie:

- het oppervlakte dierenverblijf vergroten wanneer dat leidt tot een toename op het gebied van ammoniak en fijnstof ten opzichte van de referentiesituatie, of;
- een dierenverblijf voor het (mede) houden van geiten realiseren en/of een gebouw of gronden op een bestaand bouwka­vel voor het (mede) houden van geiten in gebruik nemen, wanneer dat leidt tot een toename op het gebied van ammoniak en fijnstof ten opzichte van het plafond zoals afgeleid uit de referentiesituatie, of;
- het huisvestingssysteem veranderen ten behoeve van het houden van geiten wanneer dat leidt tot een toename op het gebied van ammoniak en fijnstof ten opzichte van het plafond zoals afgeleid uit de referentiesituatie, of;
- de diercategorie veranderen binnen de bestaande hoofdcategorie geiten zoals opgenomen in bijlage I van de Regeling ammoniak en veehouderij wanneer dat leidt tot een toename op het gebied van ammoniak en fijnstof ten opzichte van het plafond zoals afgeleid uit de referentiesituatie, of;
- het verplaatsen of vergroten van de mestopslagcapaciteit voor mest afkomstig van geiten, of;
- het vermeerderen van het aantal geiten dat binnen een bestaande inrichting met geiten wordt gehouden ten opzichte van de referentiesituatie.

Huisvestingssysteem: huisvestingssysteem als bedoeld in artikel 1.1 van het Activiteitenbesluit milieubeheer;

Inpandig: in een bouwwerk met vier wanden, een dak en ondoorlatende vloer en voldoende ventilatie;

Inrichting: een inrichting als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet milieubeheer, niet zijnde een kinderboerderij;

Referentiesituatie: het deel van de inrichting dat ziet op het houden van geiten op een huisvestingsstelsel zoals dat op 20 december 2018 is gemeld op grond van artikel 1.10 van het Activiteitenbesluit milieubeheer of is vergund met een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht dan wel een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder i, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht juncto artikel 2.2a van het Besluit omgevingsrecht;

Niet-bewezen techniek: een huisvestingsstelsel waaraan een 'proefstalstatus' is toegekend als bedoeld in artikel 3 van de Regeling ammoniak en veehouderij of een huisvestingsstelsel waaraan goedkeuring is verleend als bedoeld in artikel 67 van de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007;

Oprichten van een geitenhouderij: het vestigen van een inrichting of het veranderen van een inrichting ten behoeve van het (mede) houden van geiten op een locatie waar nog geen geiten worden gehouden. Hieronder valt tevens een hervatting van het houden van geiten nadat de andere geitenhouderij ten behoeve van een uitbreiding in de zin van artikel 2.14.3 volledig is beëindigd. .

Volledige beëindigen van een andere geitenhouderij in Limburg: het stoppen met de geitentak van een andere geitenhouderij in Limburg die beschikt over een vergunning voor het houden van 51 geiten of meer. Daarbij dient hervatting van het houden van geiten op de andere geitenhouderij op het moment van vergunningverlening zoals bedoeld in artikel 2.14.3 eerste juncto derde lid rechtens te zijn uitgesloten.

Artikel 2.14.2 *Rechtstreeks verbod geitenhouderij*

1. Verboden is:
 - a. het (opnieuw) oprichten van een geitenhouderij;
 - b. het uitbreiden van een bestaande geitenhouderij.
2. Het verbod in het eerste lid is niet van toepassing op een inrichting waar minder dan 10 geiten worden gehouden of na wijziging minder dan 10 geiten worden gehouden.
3. Dit verbod is niet van toepassing voor zover voor die activiteit voorafgaand aan 20 december 2018:
 - a. een melding als bedoeld in artikel 1.10 van het Activiteitenbesluit milieubeheer bij het bevoegd gezag is ingediend, of
 - b. een aanvraag voor een omgevingsvergunning bij het bevoegd gezag is ingediend, of
 - c. een mededeling als bedoeld in artikel 7.16, eerste lid, of artikel 7.24, eerste lid, of artikel 7.27, eerste lid, van de Wet milieubeheer, bij het bevoegd gezag is ingediend.

Artikel 2.14.3 *Afwijking rechtstreeks verbod geitenhouderijen*

1. Het bevoegd gezag kan overeenkomstig artikel 2.1, eerste lid, sub c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht een omgevingsvergunning verlenen voor het afwijken van het verbod als bedoeld in artikel 2.14.2, eerste lid, onder b.
2. Een omgevingsvergunning als bedoeld in het eerste lid voor het vergroten en/of verplaatsen van de mestopslagcapaciteit voor mest afkomstig van geiten kan slechts worden verleend als de mest in pandig wordt opgeslagen.
3. Een omgevingsvergunning als bedoeld in het eerste lid kan slechts worden verleend voor uitbreidingen anders dan bedoeld in het tweede lid voor zover:
 - a. een andere geitenhouderij in Limburg ten behoeve van de uitbreiding voorafgaand aan die uitbreiding volledig is beëindigd en;
 - b. het rechtens is uitgesloten – ten minste planologisch is geborgd - dat hervatting van het houden van geiten op die locatie waar de andere geitenhouderij zoals bedoeld onder a is beëindigd, mogelijk is en;
 - c. de situatie na uitbreiding met een bewezen techniek tot een verbetering leidt op het gebied van ammoniak en fijnstof ten opzichte van het plafond zoals afgeleid uit de referentiesituatie,

of de situatie na uitbreiding met een innovatieve niet-bewezen techniek naar verwachting tot een verbetering leidt op het gebied van ammoniak en fijnstof ten opzichte van het plafond zoals afgeleid uit de referentiesituatie. Voor zover de aanvraag betrekking heeft op innovatieve niet-bewezen technieken wordt een onderbouwing van de te verwachten emissies evenals een meetplan bij de aanvraag gevoegd.

4. Voor zover de aanvraag betrekking heeft op een uitbreiding met een innovatieve niet-bewezen techniek zoals beschreven in het derde lid onder c, worden voorschriften aan de omgevingsvergunning verbonden, inhoudende een meetverplichting van de ammoniak- en fijnstofemissie waarvan de rapportage aan het bevoegde gezag en Gedeputeerde Staten worden toegezonden.
5. Gedeputeerde Staten kunnen het bevoegde gezag verzoeken om de omgevingsvergunning als bedoeld in het eerste lid, te wijzigen of geheel of gedeeltelijke in te trekken indien uit meetgegevens blijkt dat de emissies van ammoniak en fijnstof door een niet-bewezen techniek het plafond zoals afgeleid uit de referentiesituatie overschrijdt.

Artikel 2.14.4 *Doorwerking ruimtelijke plannen*

1. Het bepaalde in deze paragraaf, paragraaf 2.14, geldt voor ruimtelijke plannen;
2. Het bepaalde in deze paragraaf, paragraaf 2.14, is tevens bedoeld als regels in de zin van artikel 4.1, derde lid van de Wet ruimtelijke ordening;
3. De gemeenteraad stelt een bestemmingsplan of beheersverordening als bedoeld in het eerste lid uiterlijk voor 1 juli 2025 vast.

B

Aan artikel 10.1.3, zesde lid, wordt toegevoegd: met uitzondering van paragraaf 2.14.

Artikel II

De toelichting wordt als volgt gewijzigd:

A

Onder Algemeen wordt ingevoegd:

Toelichting wijziging november 2019

Met de Wijzigingsverordening Omgevingsverordening Limburg 2014 paragraaf 2.14 Houden van geiten worden de mogelijkheden voor het oprichten, uitbreiden en veranderen van een geitenhouderij evenals de omschakeling naar een geitenhouderij beperkt. De aanleiding daarvoor is het onderzoek 'Veehouderij en Gezondheid Omwonenden III, longontsteking in de nabijheid van geiten- en pluimveehouderijen; actualisering van gegevens uit huisartspraktijken 2014-2016' van september 2018. In dit onderzoek wordt een correlatie bevestigd tussen het wonen in de nabijheid van geitenhouderijen en een verhoogd risico op longontsteking. Om dit risico per direct te beperken voor de inwoners van Limburg is ervoor gekozen om hiervoor rechtstreeks werkende regels in te stellen.

B

In Hoofdstuk 2 Ruimte na paragraaf 2.13 wordt ingevoegd:

Paragraaf 2.14 Houden van geiten

Toelichting paragraaf 2.14 – Rechtstreeks werkende regels

Deze paragraaf reguleert het oprichten en uitbreiden van een geitenhouderij door middel van instructieregels voor gemeenten en rechtstreeks werkende regels voor een ieder. Deze sector wordt gereguleerd omdat uit de rapporten 'Veehouderij en gezondheid omwonenden' I, II en III blijkt dat een verhoogd statistisch risico bestaat op longontsteking binnen 2 km van een geitenhouderij. In Limburg is het met een aan de zekerheidgrenzende waarschijnlijkheid niet mogelijk om een geitenhouderij op te richten of uit te breiden zonder dat er binnen 2 km geen sprake is van gehinderden. Zodoende is er een verbod voor het gehele grondgebied van Limburg. Momenteel is vervolgonderzoek gaande naar de oorzaak van het statistisch verhoogde risico. Op basis van het voorzorgbeginsel wordt in deze paragraaf geregeld dat een geitenhouderij niet mag worden opgericht en worden uitbreidingen gereguleerd. Aangezien er nog geen duidelijkheid is over de oorzaak van het verhoogde risico op longontstekingen, maar er wel een vermoeden bestaat van een verband met ammoniak en fijnstof wordt mede bij deze twee componenten aangesloten.

Na inwerkingtreding van paragraaf 2.14 geldt voor het oprichten van een geitenhouderij een algeheel verbod. Ook het uitbreiden van een bestaande geitenhouderij is in beginsel verboden. Van laatstgenoemd verbod kan onder omstandigheden – wanneer aan de (strikte) voorwaarden genoemd in artikel 2.14.3 wordt voldaan - worden afgeweken via een omgevingsvergunning. Voor het uitbreiden van een geitenhouderij is sprake van een omgevingsvergunningplicht voor het afwijken van het planologische regime (artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)). Zo'n aanvraag wordt los of gezamenlijk met andere Wabo-activiteiten aangevraagd. In dat geval zullen de bevoegde colleges van Burgemeester & Wethouders (B&W) aan Gedeputeerde Staten (GS) moeten verzoeken om een verklaring van geen bedenkingen (artikel 6.6 van het Besluit omgevingsrecht (Bor)). B&W kunnen de omgevingsvergunning niet verlenen als door GS geen verklaring van geen bedenkingen is afgegeven.

In het geval in strijd met paragraaf 2.14 een geitenhouderij feitelijk wordt uitgebreid, dan kan worden gehandhaafd op overtreding van artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wabo. Deze handhaving dient te geschieden door B&W (artikel 5.2 jo. 2.4 van de Wabo).

In het geval er sprake is van een illegale oprichting (met oprichting wordt in deze paragraaf mede bedoeld de omschakeling naar een geitenhouderij), kan hierop door B&W worden gehandhaafd op basis van artikel 7.1, eerste lid, jo. 7.2, onder b, van de Wet ruimtelijke ordening (Wro).

Toelichting artikel 2.14.1 Begrippen

Voor deze paragraaf zijn specifieke begrippen opgenomen. Aansluiting is gezocht bij de begrippen uit de milieuwetgeving. Dat betekent dat deze paragraaf van toepassing is op geitenhouderijen die als inrichting zijn te kwalificeren, met als uitzondering kinderboerderijen. Dat betekent dat deze paragraaf niet van toepassing is op het hobbymatig houden van geiten, behalve als dat in een bedrijfsmatige omvang geschiedt.

Onder geitenhouderij wordt het mede houden van geiten verstaan. Dit wil zeggen dat eveneens gemengde veehouderijbedrijven en agrarische bedrijven, waarbinnen het houden van geiten niet de hoofdzaak van de bedrijfsvoering inhoudt, onder de definitie van geitenhouderij vallen. De regeling

geldt voor de geitenhouderij als geheel, ongeacht de verschijning in de vorm van grondgebonden, intensief en biologisch. Met 'geiten' wordt de soortnaam bedoeld. Onder de term geitenhouderij valt dus ook de bokkenhouderij.

Ook bij het begrip 'huisvestingssysteem' is aansluiting gezocht bij milieuwetgeving. Onder huisvestingssysteem zoals beschreven in Bijlage I van de Rav wordt het huisvestingssysteem inclusief de emissie reducerende techniek bedoeld. De huisvestingssystemen moeten voldoen aan de leaflet of stalbeschrijving. Het dierenverblijf is een stal en in een stal bevindt zich een huisvestingssysteem of meer systemen.

Voor zover de overige begrippen nadere uitleg behoeven, wordt deze uitleg in de navolgende toelichting behorende bij artikelen 2.14.2 en 2.14.3 gegeven.

Toelichting artikel 2.14.2 Rechtstreeks verbod geitenhouderij

De gedachte die aan het rechtstreekse verbod ten grondslag ligt, is dat geen nieuw gehinderde objecten ontstaan of bestaande gehinderde objecten met een groter risico op de volksgezondheid worden geconfronteerd door oprichting dan wel uitbreiding van een geitenhouderij, zolang de VGO onderzoeken niet zijn afgerond.

Op basis van het eerste lid onder a is het daarom niet toegestaan om een nieuwe inrichting te vestigen voor het houden van geiten. De reikwijdte van "oprichten van een geitenhouderij" is gedefinieerd in de begripsbepalingen. Op basis hiervan is het ook niet toegestaan om op een inrichting waar geen geiten worden gehouden geiten te gaan houden. Onder oprichten in de zin van deze paragraaf wordt aldus ook het omschakelen/veranderen naar een geitenhouderij verstaan. Een voorbeeld van dit laatste is een verandering van het houden van kippen naar het (mede) houden van geiten. Er kan zodoende geen nieuwe geitenhouderij worden gevestigd.

Onder b van het eerste lid is bepaald dat een bestaande geitenhouderij niet kan worden uitgebreid. De reikwijdte van "uitbreiden van een bestaande geitenhouderij" is gedefinieerd in de begripsbepalingen. Onder uitbreiden worden veranderingen verstaan die een ander of groter ruimtebeslag voor een geitendierenverblijf met zich brengen, die leiden tot een toename op het gebied van ammoniak en fijnstof. Tevens vallen hier het verplaatsen of vergroten van de geitenmestopslagcapaciteit of het vermeerderen van het aantal geiten onder. De referentiesituatie daarbij is het vergunde of gemelde milieuplafond (milieutoestemming) op 20 december 2018. Dit is de datum waarop het eerste voorbereidingsbesluit geitenhouderijen in opdracht van Provinciale Staten (PS) is genomen.

Binnen de bestaande dierenverblijven kunnen wijzigingen worden doorgevoerd zolang deze niet het bestaande ammoniak- en fijnstofemissie plafond overschrijden. Dit betekent onder meer dat een wijziging binnen de inrichting die niet het dierenverblijf raakt niet onder het verbod valt (bijvoorbeeld het bijplaatsen van een voedersilo). In het geval een dierenverblijf van huisvestingssysteem wijzigt of van diercategorie wordt gewijzigd binnen de hoofdcategorie geiten valt dat alleen onder het verbod als de ammoniak en fijnstofemissie toeneemt of de mestopslag toeneemt. Dat betekent dat bijvoorbeeld het vervangen van een dak niet onder de verbodsbepaling valt. Ook de situatie waarin enkel het huisvestingssysteem wordt aangepast in die zin dat een andere erkende techniek wordt gehanteerd, valt buiten het verbod. Ook het wijzigen van diercategorie (bijvoorbeeld van opfokgeiten naar melkgeiten) waarbij dat niet gepaard gaat met het houden van meer geiten of een aantoonbare toename van ammoniak en fijnstofemissie of toename van mestopslag is uitgezonderd van het verbod.

In het tweede lid is een ondergrens van 10 geiten opgenomen. Bij het houden van 10 geiten of meer binnen een inrichting is het verbod van toepassing. Deze ondergrens sluit aan bij de meldverplichting op basis van het Activiteitenbesluit milieubeheer bij 10 geiten of meer.

In het derde lid is, onder andere met het oog op de rechtszekerheid, overgangsrecht opgenomen. Daarin wordt bepaald dat het verbod niet van toepassing is op activiteiten waarbij initiatiefnemers al in een verder ontwikkeld stadium met de initiatieven zijn en een procedure zijn gestart voorafgaande aan de inwerkingtreding van het eerste voorbereidingsbesluit geitenhouderij van 20 december 2018.

Toelichting artikel 2.14.3 Afwijking verbod geitenhouderijen – uitbreiding

In dit artikel is opgenomen wanneer door middel van een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het verbod in artikel 2.14.2. De afwijkingsmogelijkheid is gekoppeld aan uitbreiding (artikel 2.14.2 onder b) en geldt aldus niet voor een nieuwvestiging van een geitenhouderij. Zodoende is er een absoluut verbod voor het oprichten (inclusief omschakelen) van een geitenhouderij.

Gelet op de definitie van 'uitbreiden,' ziet de afwijkingsmogelijkheid eveneens op het vergroten en/of verplaatsen van de mestopslagcapaciteit. In het tweede lid is bepaald dat als de verandering van de geitenhouderij (mede) betrekking heeft op het vergroten en/of verplaatsen van de geitenmestopslagcapaciteit, de geitenmest inpandig moet worden opgeslagen. Dit is omdat ook bij de opslag van mest de vermoedens zijn dat deze een bijdrage leveren aan het risico op de volksgezondheid. Inpandig betekent in een gebouw, zodat in tegenstelling tot bij afdekking, ook gedurende het roeren van de mest de emissie beperkt blijft evenals het effect van neerslag wordt geminimaliseerd.

In het derde lid, onder a, is bepaald dat deze afwijkingsmogelijkheid via omgevingsvergunning, voor uitbreidingen anders dan bedoeld in het tweede lid, alleen mogelijk is als in verband met de uitbreiding van die geitenhouderij een andere geitenhouderij voorafgaande aan de uitbreiding volledig is beëindigd. De definitie van 'volledige beëindiging van een andere geitenhouderij in Limburg' onder 2.14.1 maakt duidelijk dat – indien er sprake is van een inrichting waar *mede* geiten worden gehouden - *de geitentak* van de andere geitenhouderij volledig moet zijn beëindigd alvorens de vergunning zoals bedoeld in het eerste lid kan worden verleend. Bovendien maakt de definitiebepaling duidelijk dat ten behoeve van een uitbreiding enkel andere geitenhouderijen kunnen worden beëindigd als daar *ten minste 51 geiten* vergund zijn. Door dit laatste wordt voorkomen dat 'kleine' inrichtingen die tussen de 10 en 51 geiten houden – en in het milieuspoor enkel een melding op basis van artikel 1.10 Activiteitenbesluit milieubeheer hoeven te maken – kunnen worden opgekocht door grotere geitenhouderijen.

Daarnaast moet de zekerheid zijn verkregen dat het houden van geiten op de locatie waar de geitenhouderij is beëindigd, niet meer kan worden hervat. Dit is beschreven in het derde lid, onder b. Dit wordt bewerkstelligd door de beëindiging ruimtelijk planologisch te borgen c.q. het houden van geiten planologisch onmogelijk te maken. Additioneel hieraan kan gedacht worden aan een privaatrechtelijke overeenkomst of bepaling in de te verlenen afwijkingsvergunning waaruit blijkt dat de ene geitenhouderij blijvend is beëindigd ten gunste van de andere. Het bevoegd gezag is verantwoordelijk voor de uitvoering/handhaving hiervan.

Deze afwijkingsmogelijkheid betreft aanpassingen aan een bestaande geitenhouderij als daar op basis van de huidige inzichten een beperking van het risico op longontsteking wordt verwacht. De achterliggende gedachte is dat voor de huidige gehinderde objecten (woningen of gebouwen met een zelfde soort gebruik) het volksgezondheidsrisico naar huidige inschatting wordt gereduceerd.

Aangezien er nog geen duidelijkheid is over de oorzaak van het verhoogde risico op longontstekingen, maar er wel een vermoeden bestaat van een verband met ammoniak en fijnstof wordt bij de beoordeling van het risico op volksgezondheid bij deze twee componenten aangesloten. Dat betekent dat het veranderen of uitbreiden van de geitenhouderij mogelijk is als dat leidt tot een lagere emissie op het gebied van ammoniak en fijnstof ten opzichte van het toegestane plafond in de referentiesituatie. De beoordeling van dit criterium is afhankelijk van concrete omstandigheden en wordt ter beoordeling aan het bevoegde gezag overgelaten.

Bewezen en niet bewezen techniek: ammoniak

In het derde lid, onder c, wordt een onderscheid gemaakt tussen de situatie waarin een bewezen techniek wordt toegepast en het geval waarin een niet-bewezen techniek wordt toegepast. Er is sprake van een bewezen techniek als in Bijlage I van de Rav een emissiefactor is toegekend, of een voorlopige emissiefactor is toegekend.

Een niet-bewezen techniek is een techniek waarvoor nog geen emissiefactor of een voorlopige emissiefactor in Bijlage I van de Rav is opgenomen, maar door de minister een bijzondere emissiefactor of proefstalstatus is verleend. In dat geval is het vierde lid van dit artikel van toepassing en dienen er voorschriften in de omgevingsvergunning te worden opgenomen die verplichten tot het meten van de emissie van ammoniak. Dit zal geschieden naar aanleiding van een bij de aanvraag gevoegd meetplan. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van het meetplan volgens het 'meetprotocol voor metingen van ammoniakemissie uit huisvestingssystemen in de veehouderij' dat ook moet worden gebruikt bij het verkrijgen van de bijzondere emissiefactor of proefstalstatus.

Bewezen en niet bewezen techniek: fijnstof

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft gegevens bekend gemaakt die overheden moeten gebruiken bij de berekening van de concentraties luchtverontreinigende stoffen. Voor geitenhouderijen is deze informatie terug te vinden in het rekenvel 'emissiefactoren fijn stof voor veehouderij'. De fijnstofemissie die wordt veroorzaakt door huisvestingssystemen die zijn opgenomen op dit rekenvel worden geacht te zijn bewezen.

Een niet-bewezen techniek is een techniek waarvoor door de minister op basis van de Proefstalregeling fijn stof toestemming is gegeven. Anders dan bij de proefstalregeling ammoniak, wordt er voor de afwijking van de emissiefactoren voor zwevende deeltjes geen bijzondere emissiefactor vastgesteld, maar betreft het enkel een goedkeuring door de minister voor andere gegevens in een concreet geval. In het geval een afname van fijnstof ten opzichte van het plafond zoals afgeleid uit de referentiesituatie niet kan worden berekend, zal dit moeten worden beredeneerd.

Controle voorschriften

In het geval sprake is van toepassing van een niet-bewezen techniek is het vierde lid van dit artikel van toepassing en dienen er voorschriften in de omgevingsvergunning te worden opgenomen die verplichten tot het meten van de emissie van fijnstof. Dit zal geschieden naar aanleiding van een bij de aanvraag gevoegd meetplan. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van het meetplan dat ook moet worden gebruikt bij het verkrijgen van de proefstalstatus. Voor het verkrijgen van een proefstalstatus is geen meetprotocol voorgeschreven, zodat de aanvrager de vrijheid heeft de meettechniek te gebruiken die het beste aansluit bij het betrokken huisvestingssysteem of de betrokken techniek. Voor het verkrijgen van goedkeuring van de minister voor een proefstal moet de te bereiken reductie en wijze van meten deugdelijk zijn toegelicht of onderbouwd. De werking van het systeem en de te verwachten emissiefactor van de techniek zal vooraf ingeschat moeten worden. Dit zal goed moeten worden gemotiveerd en onderbouwd door de aanvrager. Dit kan bijvoorbeeld door het toevoegen van

eerdere metingen, het toepassen van een rekenmodel of een beoordeling door een externe deskundige. Ook de wijze van meten moet goed onderbouwd worden.

Bij een overschrijding van het emissieplafond - zoals dat wordt voorgeschreven in de omgevingsvergunning op basis van de verklaring van geen bedenkingen - kan handhavend worden opgetreden. Daarnaast is in het vijfde lid een bevoegdheid opgenomen dat GS kan verzoeken om de door B&W verleende omgevingsvergunning aan te passen of in te trekken in het geval uit de metingen bij een niet-bewezen techniek blijkt dat het emissieplafond wordt overschreden. Het meest voor de hand liggend zal in dat geval zijn om minder dieren te houden zodat het vergunde emissieplafond niet wordt overschreden.

Toelichting Artikel 2.14.4 Doorwerking bestemmingsplannen

In het eerste lid is bepaald dat gemeenten geen plannen mogen vaststellen die in strijd zijn met de in deze paragraaf gestelde regels omtrent geitenhouderijen. In het tweede lid is expliciet bepaald dat de regels gesteld in deze paragraaf rechtstreeks doorwerken. Dat betekent ook al is de activiteit rondom een geitenhouderij op basis van het bestemmingsplan toegestaan, dan kan de activiteit op basis van deze paragraaf toch niet worden uitgevoerd. In het derde lid is bepaald dat voor 1 juli 2025 gemeenten een bestemmingsplan moeten hebben gemaakt waar de regels van deze paragraaf zijn opgenomen. Deze datum is dermate ruim gekozen dat het volgende onderzoek naar longontstekingen in de nabijheid van geitenhouderijen kan worden afgewacht. Indien uit dat onderzoek volgt dat er geen causaal verband is tussen longontstekingen en de nabij gelegen geitenhouderijen zal deze paragraaf in heroverweging worden genomen door PS. Bovenstaande heeft tot gevolg dat deze paragraaf is uitgezonderd van de overgangsregels in artikel 10.1.3, zesde lid.

Artikel III

Deze verordening treedt in werking na vaststelling door PS en de dag na publicatie in de Staatscourant en Provinciaal blad.

Nota van Zienswijzen bij de ontwerp wijzigingsverordening geitenhouderijen van de Omgevingsverordening Limburg

**Gedeputeerde Staten
Maastricht, 1 oktober 2019**

INHOUDSOPGAVE

1.	Inleiding	3
1.1.	Wijzigingsverordening geitenhouderijen.....	3
1.2.	Ontwerp-wijzigingsverordening, inspraak en raadpleging.....	4
1.3.	Nota van zienswijzen.....	4
1.4.	Vaststelling Wijzigingsverordening en Nota van zienswijzen	5
2.	Ambtshalve wijzigingen	6
2.1.	Aanscherping verbods- en begripsbepalingen	6
2.2.	Overgangsrecht.....	7
2.3.	Mestopslag.....	8
2.4.	“Aantoonbare verbetering” van ammoniak en fijnstof	9
2.5.	Controle metingen bij niet bewezen technieken	9
2.6.	Foutieve paragraaf in de toelichting 2.14.4, derde alinea	10
2.7.	Referentiesituatie – peildatum 20 december 2018	10
3.	Zienswijzen op hoofdlijnen	11
3.1.	Hoofdlijnen uit de zienswijzen.....	11
3.2.	Bestuurlijk GS standpunt over ingediende zienswijzen.....	11
4.	Inspreekreacties tijdens Provinciale Staten	14
4.1.	Hoofdlijnen uit inspreekreacties.....	14
4.2.	Bestuurlijk GS standpunt over inspreekreacties	14
5.	Conclusie	16
6.	Bijlage 1: overzicht indieners zienswijzen op volgorde van nummer	17
7.	Bijlage 2: Zienswijzen en standpunt van Gedeputeerde Staten	18
7.1.	Verzoeken om Verordening alleen te laten gelden voor nieuwvestiging.....	18
7.2.	Verzoeken om overgangsrecht voor plannen van voor 20 december	18
7.3.	Verzoek om binnenplanse afwijkingsprocedures niet onder het verbod te laten vallen.....	20
7.4.	Verzoek om niet erkende emissie reducerende technieken toe te passen.....	21
7.5.	Verzoek om definities aan te passen	22
7.6.	Verzoek om bij afwijking de eis van “in pandige mestopslag” te schrappen	24

1. Inleiding

Op 9 november 2018 hebben Provinciale Staten de motie “bouwstop geitenhouderijen” aangenomen (motie 2441 3^e gewijzigd). Aan het college van Gedeputeerde Staten is gevraagd om besluitvorming voor te bereiden die strekt tot het instellen van een stop op nieuwvestiging en uitbreiding van geitenhouderijen in Limburg, zolang de onderzoeken van het Ministerie van LNV lopen.

Ter uitvoering van deze motie hebben Provinciale Staten op 14 december 2018¹ en op 27 mei 2019² een voorbereidingsbesluit vastgesteld. Zowel het eerste voorbereidingsbesluit als het tweede houdt in dat de vestiging van, de uitbreiding van, de omschakeling naar en de toename van de oppervlakte dierenverblijf van een geitenhouderij niet mogelijk is. Het tweede voorbereidingsbesluit geldt tot en met 27 november 2019.

Via de Wijzigingsverordening geitenhouderij van de Omgevingsverordening Limburg moet de regulering na de tijdelijke stop op oprichten, veranderen en uitbreiden van geitenhouderijen op grond van het Voorbereidingsbesluit worden voortgezet.

1.1. Wijzigingsverordening geitenhouderijen

In de wijzigingsverordening Omgevingsverordening Limburg 2014, paragraaf 2.14 Houden van geiten, wordt conform motie (2441 3^e gewijzigd) van Provinciale Staten d.d. 9 november 2018 een stop op nieuwvestiging, uitbreiding en omvorming naar geitenhouderijen geregeld.

Bij de uitwerking van de motie is geconstateerd dat:

- Een te strikt verbod op nieuwvestiging, uitbreiding en omvorming ertoe leidt dat veranderingen die niet leiden tot meer geiten niet meer kunnen worden gerealiseerd (zoals bijvoorbeeld de realisatie van een voedersilo).
- De geitensector een sector is met voornamelijk traditionele open stallen. Door het toepassen van (nieuwe) innovatie technieken (zoals bijv. luchtwassers) bij bestaande geitenhouderijen kan de Omgevingskwaliteit in termen van uitstoot van ammoniak en fijnstof verbeteren ten opzichte van de huidige vergunde situatie en daarmee mogelijk ook het risico op longontstekingen verminderen.
- Overgangsrecht nodig is voor initiatieven die voor het instellen van het voorbereidingsbesluit (20 december 2018) al waren uitgewerkt in concrete plannen en waarvoor de eerste juridische procedures zijn opgestart. Vanuit het oogpunt van rechtszekerheid en behoorlijk bestuur is het onbetamelijk om voor zo ver ontwikkelde initiatieven de rechtsregels te wijzigen. Relevant daarbij is ook dat de initiatiefnemers die met concrete planvorming bezig zijn geweest mogelijk een gerechtvaardigde claim op schadevergoeding kunnen indienen.

¹ Op 21 december 2018 in werking getreden voor de duur van 6 maanden

² Op 27 mei 2019 in werking getreden voor de duur van 6 maanden (tot en met 27 november 2019)

De wijzigingsverordening geitenhouderijen bevat daarom:

- Overgangsrecht voor concrete casussen van vóór het voorbereidingsbesluit;
- Een beperking van de verbodsbepaling in die zin dat wijzigingen die bijvoorbeeld niet leiden tot meer geiten en/of geen toename van ammoniak- en of fijnstofemissie met zich mee brengen niet onder het verbod vallen;
- Een mogelijkheid om af te wijken van het verbod om duurzame & verantwoorde ontwikkeling en aanpassing van gevestigde geitenhouderijen in Limburg mogelijk te maken onder de voorwaarde van beëindiging van een andere geitenhouderij in Limburg en als sprake is van verbetering op het gebied van fijnstof en ammoniak op de uitbreidingslocatie.

1.2. Ontwerp-wijzigingsverordening, inspraak en raadpleging

De ontwerp-wijzigingsverordening geitenhouderij heeft vanaf 22 maart 2019 tot en met 19 april 2019 voor een ieder ter inzage gelegen. Binnen deze periode was het mogelijk om zienswijzen in te dienen.

Ambtshalve wijzigingen naar aanleiding van adviezen van gemeenten

Tijdens de inspraakperiode is, naar aanleiding van vragen van gemeenten, verder gesproken over de juridische criteria in de ontwerp-wijzigingsverordening geitenhouderijen. Naar aanleiding daarvan hebben ambtshalve wijzigingen ten opzichte van de ontwerp-wijzigingsverordening geitenhouderijen plaatsgevonden.

Zienswijzen

Tijdens de inspraakperiode zijn in totaal 7 zienswijzen ontvangen, waarvan 1 van een gemeente, 1 van de LLTB en 5 van geitenhouderijbedrijven. Naast verduidelijkingsvragen wordt voornamelijk gevraagd om (op onderdelen) een versoepeling van het verbod.

Inspreekreacties

Tijdens de Provinciale Statenvergadering van 27 mei jongstleden hebben 3 sprekers gebruik gemaakt van het spreekrecht om hun zienswijzen over de ontwerp-wijzigingsverordening kenbaar te maken. In tegenstelling tot de ingediende zienswijzen (die over de belangen van ondernemers gingen) deden de sprekers een oproep om de belangen van de burgers en de volksgezondheid te beschermen.

1.3. Nota van zienswijzen

Deze Nota van Zienswijze bevat:

- de (ambtelijke) wijzigingen op de ontwerp wijzigingsverordening geitenhouderijen naar aanleiding van gesprekken met gemeenten. **(Hoofdstuk 2 van deze nota van zienswijzen)**
- een samenvatting van de zienswijzen die op de ontwerp wijzigingsverordening geitenhouderij zijn ingediend en het standpunt van Gedeputeerde Staten daarop. **(Hoofdstuk 3 van deze nota van zienswijzen)**
- een samenvatting van de inspreekreacties op de ontwerp-wijzigingsverordening geitenhouderij en het standpunt van Gedeputeerde Staten daarop. **(Hoofdstuk 4 van deze nota van zienswijzen)**
- Een uitgebreid overzicht van alle ingediende zienswijzen in de bijlagen en het standpunt van Gedeputeerde Staten daarop. **(Bijlage 1 + 2 van deze nota van zienswijzen)**

1.4. Vaststelling Wijzigingsverordening en Nota van zienswijzen

De wijzigingsverordening geitenhouderij van de Omgevingsverordening Limburg en de Nota van Zienswijzen zijn in de vergadering van Gedeputeerde Staten van 1 oktober vastgesteld en ter besluitvorming aan Provinciale Staten aangeboden.

Provinciale Staten zijn op basis van artikel 4.1 van de Wet ruimtelijke ordening bevoegd tot formele vaststelling van de wijzigingsverordening geitenhouderijen en de Nota van zienswijzen.

Als Provinciale Staten besluiten, al dan niet geamendeerd, de Wijzigingsverordening Limburg 2014 vast te stellen wordt deze gepubliceerd in de Staatscourant, op ruimtelijkeplannen.nl en in het provinciaal blad. De wijzigingsverordening treedt in werking de dag na publicatie.

2. Ambtshalve wijzigingen

Tijdens de inspraakperiode is, naar aanleiding van vragen van gemeenten, gesproken over de gehanteerde criteria in de ontwerpwijzigingsverordening geitenhouderijen. Uit die gesprekken is gebleken dat:

- Het overgangsrecht voor plannen in procedure niet duidelijk is en juridisch completer beschreven dient te worden. Vanuit het oogpunt van rechtszekerheid en behoorlijk bestuur is het onbetamelijk om voor ver ontwikkelde initiatieven de rechtsregels te wijzigen. Daarom is overgangsrecht nodig.
- de “juridische formulering” in de ontwerpverordening in tegenstelling tot de intentie van deze ontwerpverordening, niet de juiste ruimte biedt om die gewenste verbetering en innovatie bij geitenhouderij-bedrijven te kunnen realiseren en dus een verbetering van de omgevingskwaliteit mogelijk te maken.
- de gehanteerde verbodsbepalingen onnodig stringent zijn en verder gaan dan het algemene doel van de motie en de verordening.

In dit hoofdstuk zijn daarom ambtshalve wijzigingen in de ontwerpwijzigingsverordening beschreven.

2.1. Aanscherping verbods- en begripsbepalingen

In de ontwerp-wijzigingsverordening is een verbod opgenomen voor

- 1) het oprichten van een geitenhouderij,
- 2) het geheel of gedeeltelijk veranderen van een geitenhouderij en
- 3) het vermeerderen van geiten binnen een bestaande geitenhouderij.

We constateren echter dat categorie 2) geheel of gedeeltelijk veranderen en 3) het vermeerderen van geiten binnen een bestaande geitenhouderij geen logische opsplitsing is. De motie vraagt om een verbod op nieuwvestiging en uitbreiding. De in de ontwerp-wijzigingsverordening voornoemde categorieën 2) en 3) worden daarom samengevoegd tot 1 nieuwe categorie “uitbreiden van een bestaande geitenhouderij.”

Tevens is geconstateerd dat de begripsbepaling “geheel of gedeeltelijk veranderen” voor bestaande bedrijven er toe leidt dat ook veranderingen die geen ander ruimtebeslag voor een dierenverblijf voor geiten of geitenmest en geen toename van ammoniak- en of fijnstofemissie met zich mee brengen ook onder het verbod vallen. Een dergelijk verbod is te strikt vanuit het perspectief van het doel van de regeling. Veranderingen in huisvestingssystemen of wijziging van categorie geiten die niet leiden tot meer geiten of tot een toename op het gebied van ammoniak en fijnstof ten opzichte van het plafond zoals afgeleid uit de ‘legale situatie’ (in wijzigingsverordening ‘referentiesituatie’ genoemd) dienen daarom niet onder het verbod te vallen.

Door de begripsbepalingen op deze wijze aan te passen kan ook de afwijkmogelijkheid - asbest- in artikel 2.14.3 vervallen. Omdat het vervangen van een dak niet leidt tot een ander ruimtebeslag en mits dat niet leidt tot een toename van ammoniak en fijnstof niet onder het verbod valt.

Voorstel tot aanpassing t.o.v. de ontwerp-Wijzigingsverordening:

- De bepalingen “2) het geheel of gedeeltelijk veranderen van een geitenhouderij en 3) het vermeerderen van geiten binnen een bestaande geitenhouderij” samenvoegen tot een één nieuwe categorie “Uitbreiden van een bestaande geitenhouderij”
- Onder “uitbreiden van een bestaande geitenhouderij” wordt verstaan:
Van of binnen een bestaande geitenhouderij ten opzichte van de referentiesituatie:
 - o het oppervlakte dierenverblijf vergroten **wanneer dat leidt tot een toename op het gebied van ammoniak en fijnstof ten opzichte van de referentiesituatie**, of;
 - o een dierenverblijf voor het (mede) houden van geiten realiseren en/of een gebouw of gronden op een bestaand bouwkvavel voor het (mede) houden van geiten in gebruik nemen **wanneer dat leidt tot een toename op het gebied van ammoniak en fijnstof ten opzichte van de referentiesituatie**, of;
 - o het huisvestingssysteem veranderen ten behoeve van het houden van **geiten wanneer dat leidt tot een toename op het gebied van ammoniak en fijnstof ten opzichte van het plafond zoals afgeleid uit de referentiesituatie**, of;
 - o de **diercategorie** veranderen binnen de bestaande hoofdcategorie geiten zoals opgenomen in bijlage I van de Regeling ammoniak en veehouderij **wanneer dat leidt tot een toename op het gebied van ammoniak en fijnstof ten opzichte van het plafond zoals afgeleid uit de referentiesituatie**, of;
 - o het vergroten van de mestopslagcapaciteit voor mest afkomstig van geiten, of;
 - o het vermeerderen van het aantal geiten dat binnen een bestaande inrichting met geiten wordt gehouden ten opzichte van de referentiesituatie.

2.2. Overgangsrecht

In artikel 2.14.2 onder lid 3 is het overgangsrecht geregeld. De achterliggende gedachte is dat aanvragen die al concreet waren uitgewerkt en al in procedure waren gebracht voordat het voorbereidingsbesluit geitenhouderij is genomen door Provinciale Staten, buiten het verbod vallen. Aanvragen zonder concreet plan, de zogenaamde “lege aanvragen” die mogelijk met als intentie zijn ingediend om aanstaande regelgeving te omzeilen vallen daarentegen wel onder het verbod. Dat was juridisch in de ontwerp-wijzigingsverordening geregeld door te stellen dat er sprake moet zijn van een ontvankelijke (complete) omgevingsvergunning aanvraag of melding van voor 20 december 2018.

Geconstateerd is dat complexere aanvragen niet meteen een “ontvankelijke” melding of een “ontvankelijke” aanvraag voor een omgevingsvergunning kunnen indienen omdat zij eerst een milieueffectrapportage(m.e.r.)-(beoordelings)procedure moeten doorlopen of omdat zij met innovatieve technieken werken en de procedures daartoe in de praktijk anders werken.

In een m.e.r.-(beoordelings)procedure staat centraal of de voorgenomen activiteiten belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen veroorzaken. Tot belangrijke nadelige milieugevolgen behoort ook het aspect volksgezondheid. Pas als deze procedure is afgerond kan een ontvankelijke aanvraag om een omgevingsvergunning milieu worden ingediend. Er zijn verschillende procedures aangaande de m.e.r., stap 1 bij al deze varianten is de mededeling aan het bevoegd gezag, ook wel de aanmeldnotitie genoemd.

Uit een inventarisatie bij gemeenten blijkt dat er bij gemeenten geen aanvragen liggen van voor het voorbereidingsbesluit zonder concreet uitgewerkt plan. Alle casussen die bij gemeenten spelen, waren al concreet en uitgewerkt voor het nemen van het provinciale voorbereidingsbesluit maar nog niet “ontvankelijk” juist vanwege aanvullende onderzoekseisen.

Daarnaast is geconstateerd dat de bepaling “tenzij de aanvraag ziet op een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht” een te ruim bereik heeft. De bedoeling van deze bepaling was om op plekken waar het op grond van het huidige bestemmingsplan reeds verboden is om geiten te houden dit verbod (in absolute zin) te laten continueren. Na inventarisatie is gebleken dat bij gemeenten aanvragen zijn ingediend voor het afwijken van het bestemmingsplan, maar deze afwijking niet behelst het mogelijk maken van het houden van geiten daar waar dat tot op heden niet is toegestaan. Dat betekent dat de huidige bepaling onnodig te stringent is.

Door bovenstaande wijzigingen wordt het risico op gerechtvaardigde planschadeclaims verder beperkt.

Voorstel tot aanpassing t.o.v. de ontwerp-Wijzigingsverordening:

- het woord “ontvankelijk” in artikel 2.14.2 onder 3 schrappen,
- de bijzin “tenzij de aanvraag ziet op een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht” schrappen, en
- toevoegen dat ook gevallen waar sprake is van een ingediende m.e.r. aanmeldnotitie (stap 1 bij een m.e.r.-(beoordelings)procedure) buiten het verbod vallen.

2.3. Mestopslag

In artikel 2.14.4 (afwijking bij verandering/uitbreiding) van de ontwerp-wijzigingsverordening is als voorwaarde opgenomen dat de mestopslag inpandig dient plaats te vinden. Achterliggende gedachte was dat de opslag van mest mogelijk een bijdrage levert aan het risico op de volksgezondheid. Als de mestopslag buiten toeneemt, vergroot mogelijk ook het statistisch risico op longontsteking. De bepaling in de ontwerp-wijzigingsverordening ziet nu toe op alle afwijkingen (dus ook op plannen waarbij de mestopslag niet vergroot) en is daarmee niet proportioneel.

Geconstateerd is dat het vergroten van de mestopslagcapaciteit voor mest afkomstig van geiten nu niet onder de definitie valt van geheel of gedeeltelijk veranderen van een bestaande geitenhouderij en dus niet onder het verbod valt. De eis voor een “inpandige mestopslag” bleek onvoldoende concreet.

Voorstel tot aanpassing t.o.v. de ontwerp-Wijzigingsverordening:

- een definitie voor inpandige opslag opnemen: ‘*Inpandig*: in een bouwwerk met vier wanden, een dak en ondoorlatende vloer en voldoende ventilatie.’,
- de eis van “inpandige mestopslag” koppelen aan initiatieven waar sprake is van verplaatsing of vergroting van de mestopslag, en
- het verplaatsen of vergroten van de mestopslag toevoegen aan de definitie ‘*uitbreiding van een bestaande geitenhouderij*’.

2.4. “Aantoonbare verbetering” van ammoniak en fijnstof

In artikel 2.14.4 onder 2a staat dat een afwijking voor verandering/uitbreiding mogelijk is mits er een aantoonbare verbetering is op het gebied van ammoniak en fijnstof ten opzichte van het plafond zoals afgeleid uit de referentiesituatie. De achterliggende gedachte is dat het toepassen van (innovatieve) technieken bij een sector die nu nog in hoofdzaak gebruik maakt van traditionele open stalsystemen, gestimuleerd moet worden zodat de omgevingskwaliteit verbetert.

Geconstateerd is dat de definitie “aantoonbaar” ertoe leidt dat alleen bewezen technieken als bedoeld in bijlage 1 van de van de Regeling Ammoniak en Veehouderij of een huisvestingssysteem als bedoeld in de door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat jaarlijks bekend gemaakte ‘Emissiefactoren fijn stof voor veehouderij’ op grond van artikel 66 van de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007 kunnen worden toegepast. Dit staat vernieuwing en innovatie van de sector in de weg en geeft onvoldoende invulling aan de algemene doelstelling van deze regeling.

Om een niet-bewezen techniek in het milieuspoor te vergunnen zal er gebruik moeten worden gemaakt van de op rijksniveau ontwikkelde en erkende proefstalregeling ammoniak en/of fijnstof. Op basis van de regeling kan een initiatiefnemer een akkoord krijgen van de minister voor het hanteren van innovatieve niet-bewezen technieken, dat akkoord gaat gepaard met een meetverplichting.

Voorstel tot aanpassing t.o.v. de ontwerp-Wijzigingsverordening:

- naast bewezen technieken ook niet bewezen technieken toestaan, en
- bewezen en niet-bewezen technieken opnemen in de begripsbepalingen:
 - o *‘Bewezen techniek*: een huisvestingssysteem als bedoeld in bijlage 1 van de Regeling ammoniak en veehouderij of een huisvestingssysteem als bedoeld in de door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat jaarlijks bekend gemaakte ‘Emissiefactoren fijn stof voor veehouderij’ op grond van artikel 66 van de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007,
 - o *Niet-bewezen techniek*: een huisvestingssysteem waaraan een ‘proefstalstatus’ is toegekend als bedoeld in artikel 3 van de Regeling ammoniak en veehouderij of een huisvestingssysteem waaraan goedkeuring is verleend als bedoeld in artikel 67 van de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007’.
- Bij niet bewezen technieken wordt uitsluitend de ruimte geboden voor hetgeen wat landelijk bedacht, geregeld is en acceptabel wordt geacht.

2.5. Controle metingen bij niet bewezen technieken

Door de aanpassing onder 2.4 kan een uitbreiding met innovatieve niet-bewezen technieken worden toegestaan. Bij het toepassen van innovatieve niet- bewezen technieken resteert een restrisico dat de beoogde reductie van ammoniak en fijnstof niet wordt gerealiseerd. Juist omdat er een restrisico bestaat wordt bij niet-bewezen technieken een meetverplichting opgelegd en dienen de uitkomsten van deze metingen aan GS en B&W te worden gerapporteerd. GS heeft de ruimte om bij tegenvallende resultaten aan B&W te verzoeken om de vergunning te wijzigen of in te trekken. Deze meetverplichting is geen lastenverzwaring voor de ondernemer omdat de proefstalregeling van het Rijk ook al deze meetverplichting eist.

Voorstel tot aanpassing t.o.v. de ontwerp-Wijzigingsverordening:

- toevoegen van een vierde lid aan artikel 2.14.3. inhoudende de verplichting dat aan de omgevingsvergunning voor het uitbreiden van de geitenhouderij de voorschriften moeten worden verbonden dat er metingen plaatsvinden, de uitkomsten van deze metingen aan GS en B&W worden gerapporteerd, en
- toevoegen van een vijfde lid aan artikel 2.14.3 inhoudende de bevoegdheid voor GS om bij tegenvallende resultaten aan B&W te verzoeken om de vergunning te wijzigen of in te trekken.

2.6. Foutieve paragraaf in de toelichting 2.14.4, derde alinea

Wij hebben geconstateerd dat in de toelichting van de ontwerp-Wijzigingsverordening een foutieve paragraaf is opgenomen. De derde alinea onder het kopje '*Toelichting artikel 2.14.4 Afwijking verbod geitenhouderijen – uitbreiding/verandering*' ziet niet op de ontwerp-Wijzigingsverordening zoals deze door Gedeputeerde Staten op 19 april 2019 is vastgesteld.

2.7. Referentiesituatie – peildatum 20 december 2018

Waar in de ontwerp-wijzigingsverordening aangesloten werd bij de inwerkingtreding van de Wijzigingsverordening, is de nieuw voorgestelde peildatum van de 'referentiesituatie' op 20 december 2018 gezet. Hiermee wordt aansluiting gezocht bij de inwerkingtreding van het eerste Voorbereidingsbesluit en wordt uitvoering gegeven aan de motie "bouwstop geitenhouderijen" van Provinciale Staten.

3. Zienswijzen op hoofdlijnen

Tijdens de inspraakperiode zijn in totaal 7 zienswijzen ontvangen, waarvan 1 van een gemeente, 1 van de LLTB en 5 van Geitenhouderijbedrijven. In de Bijlage 2 van deze Nota van Zienswijzen zijn de zienswijzen samengevat en beantwoord.

3.1. Hoofdlijnen uit de zienswijzen

De ontvangen zienswijzen hebben vooral betrekking op:

- Het overgangsrecht :
 - Gevraagd wordt om flexibiliteit en ruimte voor initiatieven die al concreet waren en opgestart zijn voor het provinciale voorbereidingsbesluit geitenhouderijen van 20 december 2018;
- De reikwijdte van het verbod:
 - Gevraagd wordt om geen verbodsbepalingen op te nemen voor bestaande bedrijven;
- Ten aanzien van de afwijkingsmogelijkheid voor veranderen/uitbreiden:
 - Gevraagd wordt om geen voorwaarden te stellen
 - Gevraagd wordt geen aantoonbare verbetering te eisen.
 - Gevraagd wordt bij de afwijkingsmogelijkheid voor verandering/uitbreiding ook niet erkende emissie reducerende technieken te mogen toepassen.
 - Gevraagd wordt om in de afwijkingsmogelijkheid voor verandering/uitbreiding de eis van in pandige mestopslag te schrappen
- Definities aanpassen:
 - Gevraagd wordt om de definitie huisvestingssysteem aan te passen
 - Gevraagd wordt om de definitie "legale situatie" anders te omschrijven.
 - Gevraagd wordt de definitie "aantoonbare verbetering" te verduidelijken

3.2. Bestuurlijk GS standpunt over ingediende zienswijzen

Een aantal zienswijzen hebben betrekking op de eerder beschreven ambtshalve wijzigingen ten opzichte van de ontwerp-wijzigingsverordening Geitenhouderijen. De ambtshalve wijzigingen leiden ertoe dat Gedeputeerde Staten een aantal verzoeken in de ingediende zienswijzen positief kunnen afhandelen. Het betreft de:

- verzoeken om concrete plannen die bij het bevoegd gezag zijn gemeld buiten het verbod te laten vallen (6x), en
- verzoeken om ook niet erkende emissie reducerende technieken toe te passen (3x).

Daarbij komt dat mede naar aanleiding van de zienswijzen het begrip/term 'legale situatie' in de wijzigingsverordening ter verduidelijking is veranderd in 'referentiesituatie.' De definitieomschrijving zoals opgenomen in het ontwerp blijft in de wijzigingsverordening gehandhaafd. Voor het overige zijn er geen zienswijzen die leiden tot wijzigingen ten opzicht van de ontwerp-wijzigingsverordening, anders dan de ambtshalve wijzigingen.

Een aantal zienswijzen worden niet overgenomen omdat ze in strijd zijn met de motie van Provinciale Staten, danwel geen uitvoering geven aan het algemeen doel van de ontwerp-wijzigingsverordening geitenhouderijen.

- Verzoek om Verordening alleen te laten gelden voor nieuwvestiging (2x):
In de wijzigingsverordening is voor bestaande geitenhouderijen via de afwijkingsmogelijkheid gekozen voor een “gecontroleerde” afwijkingsmogelijkheid van het verbod. Daarmee krijgen geitenhouderijbedrijven die willen verbeteren en innoveren daartoe de mogelijkheid. Het zondermeer toestaan van uitbreidingen die gepaard gaan met een ander ruimtebeslag of een toename in ammoniak- en fijnstofemissie wordt in afwachting van het VGO onderzoek niet wenselijk geacht. Daarnaast geeft dit voorstel geen uitvoering aan de door Provinciale Staten aangenomen motie van 9 november 2018.
- Verzoek om als provincie initiatief te benoemen als ontvankelijke melding activiteitenbesluit (1x):
Het college van B&W is bevoegd orgaan voor de beoordeling van “ontvankelijke” meldingen. GS zijn niet bevoegd de melding te beoordelen. Daarnaast is het onwenselijk om als provincie op casus niveau uitzonderingen te bepalen.
- Verzoek om bij afwijking de eis van “aantoonbare verbetering” te schrappen (3x):
Het schrappen van deze bepaling geeft geen uitvoering aan het algemeen doel van de afwijkingsmogelijkheid. Afwijking is alleen mogelijk als de verandering leidt tot een betere omgevingskwaliteit ten opzicht van de vergunde situatie. Overigens is bij de ambtshalve wijziging wel toegevoegd dat in tegenstelling tot de ontwerp-wijzigingsverordening ook “niet bewezen technieken” mogen worden toegepast.
- Verzoek om de definitie “plafond zoals afgeleid uit de legale situatie” aan te passen (6x):
In de begripsbepalingen van de ontwerp-wijzigingsverordening is “legale situatie” gedefinieerd als “het deel van de inrichting dat ziet op het houden van geiten op een huisvestigingssysteem zoals dat ten tijde van de inwerkingtreding van deze paragraaf is gemeld op grond van artikel 1.10 van het Activiteitenbesluit milieubeheer of is vergund met een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht dan wel een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder i, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht juncto artikel 2.2a van het Besluit omgevingsrecht.” Dit betekent dat de bestaande formulering al aansluit bij het plafond uit de omgevingsvergunning dan wel de melding op grond van het Activiteitenbesluit. Deze betekenis blijft gehandhaafd. Zoals eerder in deze paragraaf aangegeven, is mede naar aanleiding van deze zienswijzen wel het begrip ‘legale situatie’ in de wijzigingsverordening ter verduidelijking veranderd in ‘referentiesituatie’ en is wat datum betreft aansluiting gezocht bij inwerkingtreding eerste Voorbereidingsbesluit.
- Verzoek om de definitie huisvestingssysteem aan te passen (1x):
Met het huisvestingssysteem als bedoeld in artikel 1.1 van het Activiteitenbesluit milieubeheer wordt het systeem inclusief het toegepaste emissie reducerende systeem bedoeld. Een nadere uitwerking op dit punt is ons inziens overbodig. Ter verduidelijking wordt de toelichting van de verordening op dit punt aangevuld.

- Verzoek om de eis van “in pandige mestopslag” in de afwijkingsregeling te schrappen (2x):
In tegenstelling tot afdekking blijft bij in pandige mestopslag de emissie ook gedurende het roeren beperkt en wordt het effect van neerslag geminimaliseerd. De eis van in pandige mestopslag wordt opgelegd bij uitbreiding van mestopslag omdat er dan ook mogelijk een groter risico is voor longontsteking.

4. Inspreekreacties tijdens Provinciale Staten

Tijdens de Provinciale Statenvergadering van 27 mei jongstleden hebben 3 sprekers gebruik gemaakt van het spreekrecht om hun zienswijzen over de ontwerp-wijzigingsverordening kenbaar te maken.

4.1. Hoofdpijnen uit inspreekreacties

In tegenstelling tot de ingediende zienswijzen (die over de belangen van ondernemers gingen) deden de sprekers een oproep om de belangen van de burgers en de volksgezondheid te beschermen.

- *Verzoek om geen uitbreidingsruimte toe te staan totdat de VGO onderzoeken duidelijkheid geven:* Spreker geeft aan dat er voldoende reden is om van een robuuste associatie tussen geitenhouderij en gezondheid te spreken en verzoekt om de geitenstop in stand te houden tot nader onderzoek meer helderheid verschaft en werkelijke preventie mogelijk maakt. De afwijkmogelijkheid in de ontwerp-wijzigingsverordening lost het actuele gezondheidsprobleem niet op. Bij verkeerd investeren levert een “gecontroleerde uitbreidingsruimte” niets op en werkt mogelijk zelfs averechts.
- *Verzoek om de grenzen te gaan bepalen t.a.v. de veehouderij in de nabijheid van bevolking:* Om te voorkomen dat onze volksgezondheid nog meer onder druk komt te staan door de grotere concentratie van dieren op een steenworp afstand.
- *Verzoek om de risico's voor omwonenden voorop te stellen bij de afweging:* Gevraagd wordt voor een zorgvuldige afweging tussen het private economische belang van geitenhouderijen en het algemeen belang van de gezondheid voor burgers en daarbij het algemeen belang voorop te stellen. Met de ontwerp-wijzigingsverordening wordt voorbij gegaan aan het risico dat omwonenden lopen. Er wordt verwezen naar de zorgplicht zoals verwoord in het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens.
- *Verzoek om proefstalregelingen en niet erkende technieken niet toe te staan:* Aangegeven wordt dat het vreemd is dat getwijfeld wordt aan het VGO onderzoek maar niet aan de proefstalregelingen. Daarnaast wordt in de ontwerp-wijzigingsverordening niet aangegeven hoe gemeten wordt.
- *Verzoek om moratorium te handhaven, ook voor aanvragen die onder het overgangsrecht vallen:* Gevraagd wordt om effectieve maatregelen te treffen tegen het toegenomen gezondheidsrisico voor omwonenden van geitenstallen en geen uitbreiding, of nieuwvestiging van geitenhouderijen toe te staan. Ook niet als er al een aanvraag ligt die dateert van voor december 2018.

4.2. Bestuurlijk GS standpunt over inspreekreacties

Het uitgangspunt van de ontwerp-wijzigingsverordening is geen verslechtering en geen extra gezondheidsrisico voor bestaande gehinderde objecten binnen 2 km rondom een geitenhouderij. Daarmee willen wij de belangen van omwonenden juist behartigen. Sterker nog de afwijkmogelijkheid in de ontwerp-wijzigingsverordening gaat uit van verbetering van de leefkwaliteit van diezelfde omwonenden ten opzichte van de huidige situatie en daaraan gerelateerd mogelijk ook een verbetering van het gezondheidsrisico rondom geitenhouderijen. Sturen op aantallen is ons inziens niet effectief. Een wijziging binnen de hoofdcategorie geiten kan leiden tot grotere emissies waardoor mogelijke gezondheidsrisico's ook weer toenemen (de ene geit is de andere niet).

Daarnaast kan een stalsysteem met minder geiten leiden tot hogere emissies dan een ander ('schoner') stalsysteem met meer geiten. Ook uit de pluimveesector blijkt dat innoveren in betere en nieuwe staltechnieken leidt tot een vermindering van het gezondheidsrisico.

Om aan de belangen van insprekers tegemoet te komen is bij de afwijkingsmogelijkheid een aanvullend criterium toegevoegd: Van de afwijkingsmogelijkheid in de wijzigingsverordening mag alleen gebruik worden gemaakt als voorafgaande aan de uitbreiding een andere geitenhouderij wordt beëindigd. Het gebruik maken van de afwijkingsmogelijkheid leidt daarmee tot minder gehinderde objecten. In aanvulling op de ambtshalve wijzigingen, zorgt de aanscherping van de afwijkingsmogelijkheid ervoor dat de begrippenlijst nog op een tweetal andere punten is aangevuld. Als eerste is het begrip 'beëindiging' opgenomen en gedefinieerd als het stoppen van een geitenhouderij waarbij hervatting rechtens is uitgesloten. Als tweede is voor de duidelijkheid aan 'oprichten van een geitenhouderij' toegevoegd dat hieronder tevens een hervatting van het houden van geiten nadat de geitenhouderij is beëindigd, valt.

Aan het verzoek van inspreker om grenzen te bepalen t.a.v. de veehouderij in de nabijheid van bevolking kan geen uitvoering worden gegeven. Bepalingen die toezien op milieuaspecten (grenzen t.a.v. de veehouderij) zijn een bevoegdheid van de minister. Concreet betekent dit dat Provinciale Staten binnen de milieuwetgeving geen bevoegdheid hebben om regels hier uitvoering aan te geven. Daarnaast is het zo dat elk individueel bedrijf zijn eigen kenmerken heeft en zijn eigen hindercirkel met zich meebrengt die een beoordeling vergen. Een generieke regeling is daarbij niet wenselijk. Overigens hebben gemeenten de bevoegdheid om in het kader van bestemmingsplanwijzigingen te kijken naar de verenigbaarheid van functies in een gebied.

Ook aan het verzoek om proefstalregelingen en niet erkende technieken niet toe te staan wordt niet tegemoet gekomen. De toepassing van niet erkende technieken is beperkt tot de op rijksniveau ontwikkelde en erkende proefstalregeling ammoniak en/of fijnstof. In deze wijzigingsverordening wordt uitsluitend de ruimte geboden voor hetgeen wat landelijk bedacht, geregeld is en acceptabel wordt geacht.

Overgangsrecht is nodig voor initiatieven die voor het instellen van het voorbereidingsbesluit (20 december 2018) al waren uitgewerkt in concrete plannen en waarvoor de eerste juridische procedures zijn opgestart. Vanuit het oogpunt van rechtszekerheid en behoorlijk bestuur is het onbetamelijk om voor zo ver ontwikkelde initiatieven de rechtsregels te wijzigen.

5. Conclusie

In deze Nota van Zienswijzen zijn de ontvangen (inspraak)reacties behandeld. Deze hebben op onderdelen geleid tot (praktische en juridische) wijzigingen ten opzichte van de ontwerp-wijzigingsverordening.

De oorspronkelijke gedachtelijn van de ontwerp-wijzigingsverordening om nieuwvestiging, omvorming en uitbreiding van geitenhouderij-bedrijven op slot te zetten blijft bestaan.

Uit de ambtelijke reacties en zienswijzen blijkt dat de voorgestelde afwijkingsmogelijkheid van het verbod voor duurzame en verantwoorde plannen van gevestigde geitenhouderijen in Limburg wenselijk is. De afwijkingsmogelijkheid is echter naar aanleiding van de reacties van de insprekers verder ingeperkt/aangescherpt, en de begripsbepalingen in de voorgestelde wijzigingsverordening zijn daarop aangepast. Alleen als er voorafgaande aan het gebruik maken van de afwijkingsmogelijkheid een andere geitenhouderij is beëindigd en op de uitbreidingslocatie een verbetering op het gebied van fijnstof en ammoniak wordt gerealiseerd, mag gebruik worden gemaakt van de afwijkingsmogelijkheid.

Ook is naar aanleiding van ambtelijke reacties en zienswijzen meer ruimte geboden voor innovatieve technieken die op basis van landelijke regelingen zijn geaccordeerd.

Uit de ambtelijke reacties en zienswijzen bleek dat het overgangsrecht voor concreet uitgewerkte plannen onduidelijk was uitgewerkt ten opzichte van de doelstelling van de regeling. Op dat punt zijn aanpassingen gedaan.

6. Bijlage 1: overzicht indieners zienswijzen op volgorde van nummer

ingekomen nr.	kenmerk	organisatie afzender	naam afzender	adres	postcode en woonplaats
01	2019/29652	Gemeente Nederweert	College van Burgemeester en Wethouders		
02	2019/31019	Bergs Advies			
03a	2019/31347	Bergs Advies			
03b	2019/31347	Bergs Advies			
04	2019/31444 2019/32586	LLTB			
05	2019/31446 2019/31447	Arvalis			
06	2019/32097	Stichting Rechtsbijstand Achmea			

7. Bijlage 2: Zienswijzen en standpunt van Gedeputeerde Staten

7.1. Verzoeken om Verordening alleen te laten gelden voor nieuwvestiging.

03a	Indiener verzoekt om de verbodsbepalingen enkel te laten gelden voor nieuwvestiging
03b	en de verbodsbepalingen voor bestaande bedrijven te schrappen. Voor geitenhouderijbedrijven spelen niet allen bedrijfsmatige aspecten zoals een goede bedrijfsvoering en goede verzorging van geiten een rol, maar ook aspecten zoals milieu en volksgezondheid spelen een belangrijke rol om met hun bedrijf een goede en passende plek te hebben binnen deze maatschappij. Deze ondernemers hebben echter ruimte nodig om verbeteringen te kunnen uitvoeren. De wijzigingsverordening beperkt de bewegingsruimte van deze bedrijven fors doordat uitbreiden en veranderen onder verbod is opgenomen. Daarmee worden ook voorgenomen verbeteringen tegengehouden en innovatie binnen de sector tegengewerkt.

Standpunt Gedeputeerde Staten

Het onbeperkt en ongecontroleerd toestaan van veranderingen en uitbreidingen van bestaande geitenhouderijen wordt in afwachting van het VGO onderzoek niet wenselijk geacht. Daarnaast geeft het geen uitvoering aan de door Provinciale Staten aangenomen motie van 9 november 2018.

In de begripsbepalingen is uitgewerkt wanneer een verandering van een geitenhouderij onder de wijzigingsverordening valt. Daarbij is onder voorwaarden ruimte geboden voor innovatie en dierenwelzijn.

7.2. Verzoeken om overgangsrecht voor plannen van voor 20 december

04	Indiener verzoekt om aanvragen waarvoor voor 20 december 2018 een aanmeldnotitie voor een vormvrije m.e.r. beoordeling is ingediend niet onder het verbod te laten vallen. Artikel 2.14.2 lid 3 kan in een aantal gevallen een onredelijke werking hebben, bijvoorbeeld omdat eerst een aanmeldnotitie vormvrije m.e.r. beoordeling nodig is vooruitlopend op een aanvraag omgevingsvergunning of melding activiteitenbesluit.
05	Indiener verzoekt om zijn casus niet onder het verbod te laten vallen en deze te zien als een ontvankelijke melding activiteitenbesluit in de zin van artikel 2.14.2 lid 3.
05	Subsidiair verzoekt indiener om aan de bestaande uitzondering in 2.14.2 lid 3 toe te voegen dat het verbod eveneens niet van toepassing is als er op 20 december 2018 al een aanmeldnotitie voor een vormvrije m.e.r. beoordeling is ingediend omdat deze aanmeldnotitie de wettelijke voorgeschreven start is van de procedure tot omschakeling.

	Indiener wordt onevenredig in zijn belangen geschaad door de bepaling in artikel 2.14.2 lid 2 waarin staat dat er sprake moet zijn van een ontvankelijke melding en/of aanvraag van een omgevingsvergunning. Sinds maart 2018 de aanvraag Wet Natuurbescherming ingediend, een aanvraag voor een omgevingsvergunning, een melding op grond van het activiteitenbesluit, een aanmeldnotitie voor een vormvrije m.e.r. beoordeling. Op 30 mei heeft de gemeente Weert een Voorbereidingsbesluit geitenhouderijen genomen. Daarbij is een uitzondering opgenomen voor casussen waarbij voor 23 mei 2018 een procedure is gestart en uit de milieueffectrapportage blijkt dat er geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu optreden, waaronder begrepen de gezondheid van omwonenden van de desbetreffende geitenhouderij en waarbij advies wordt gevraagd aan de GGD over de gezondheidsrisico's. De gemeenteraad heeft toen besloten dat indiener door kon met de procedure en heeft dat ook gedaan. De ontwerpwijzigingsverordening heeft tot gevolg dat deze initiatiefnemer die ruim voor 20 december 2018 zijn oorspronkelijke aanvraag heeft ingediend nu onder het verbod valt. Dit terwijl initiatiefnemer al veel tijd, energie en geld heeft geïnvesteerd in het uitwerken en aanleveren van de gevraagde aanvragen en onderbouwingen, er vele gesprekken hebben plaatsgevonden met adviseurs en ambtenaren.
06	Indiener wordt door de ontwerp-wijzigingsverordening onredelijk en onbillijk geschaad omdat hij sinds 2017 als met vergunningaanvragen geitenhouderijen bezig is. Indiener verzoekt een overgangsregeling op te nemen die aan de situatie van indiener recht doet. Sinds februari 2017 heeft indiener een vergunning voor 1.200 opfokgeiten. In april 2017 heeft cliënt een wijzigingsvergunning aangevraagd om de 1.200 opfokgeiten te vervangen door 398 melkgeiten. Deze wijzigingsvergunning werd aangehouden, omdat er ondertussen bezwaar was ingediend tegen de initiële vergunning van februari 2017. Uiteindelijk is die procedure pas op 6 februari 2019 beëindigd met een uitspraak bij de RvS. De vergunning voor de 1.200 opfokgeiten is sindsdien onherroepelijk. Indiener heeft in september 2017 een nieuwe wijzigingsvergunning aangevraagd voor het veranderen van de 398 (aangevraagde) melkgeiten naar 2.000 melkgeiten. De crux is dat indiener tijdig - vóór 20 december 2018 – een ontvankelijke aanvraag voor een wijzigingsvergunning heeft gedaan. Maar de behandeling om diverse redenen zoals vermeld in de zienswijze vertraging heeft opgelopen. Daarnaast heeft de gemeente aan cliënt in het kader van het voorbereidingsbesluit later een MER-plicht opgelegd. Als de MER uiteindelijk is doorlopen zal voor milieu een nieuwe aanvraag moeten worden ingediend met daarin verwerkt de uitkomst van de MER. Die aanvraag is dan uiteraard van na 20 december 2018. Dit zou gelet op de rechtstreekse werking van artikel 2.14.2 van het ontwerp uiteraard betekenen dat hieraan niet meegewerkt kan worden.

Standpunt Gedeputeerde Staten

In hoofdstuk 2.2 Overgangsrecht van deze nota van zienswijzen is ook al geconstateerd dat complexere aanvragen niet meteen een “ontvankelijke” melding of een “ontvankelijke” aanvraag voor een omgevingsvergunning kunnen indienen omdat zij eerst een milieueffectrapportage(m.e.r.)-(beoordelings)procedure moeten doorlopen of omdat zij met innovatieve technieken werken en de procedures daartoe in de praktijk anders werken.

Het overgangsrecht wordt ten op zichte van de ontwerp-wijzigingsverordening verruimd waarmee (gedeeltelijk) tegemoet wordt gekomen aan bovenstaande zienswijzen.

Het verzoek om specifieke initiatief te benoemen als ontvankelijke melding activiteitenbesluit is een beoordeling van het bevoegd gezag (veelal het college van Burgemeester en Wethouders). Daarnaast is het juridisch niet te verantwoorden om op casuïstiek niveau uitzonderingen te bepalen. Echter wij denken dat de verruiming van het overgangsrecht voldoende tegemoet komt aan de vraag van indiener.

7.3. Verzoek om binnenplanse afwijkingsprocedures niet onder het verbod te laten vallen

02	Indiener verzoekt om omgevingsvergunningaanvragen die tijdig zijn ingediend (en waar geitenhouderijen zijn toegestaan, maar waar op andere aspecten een binnenplanse afwijkingsprocedure nodig is) te respecteren en buiten het verbod te laten vallen. Door de huidige gekozen formulering van artikel 2.14.2, derde lid, onder b heeft de bepaling een ruimer bereik dan de bedoeling zoals weergegeven in de toelichting. Door deze formulering vallen initiatieven waar voor 20 december 2018 kleine afwijkingen van het bestemmingsplan zijn aangevraagd, op plekken waar het is toegestaan om geiten te houden en die het huidige bestemmingsplan mogelijk maken (binnenplanse afwijking), ook onder het verbod. De regeling heeft daarmee een onbedoelde uitwerking op vóór 20 december 2018 ingediende vergunningaanvragen.
04 05	Indiener verzoekt om ondergeschikte zaken niet onder de verordening te laten vallen. In artikel 2.14.2 lid 3 onder wordt aangegeven dat het moet gaan om een ontvankelijke aanvraag voor een omgevingsvergunning, tenzij de aanvraag ziet op een omgevingsvergunning als bedoeld in 2.1 eerste lid onder c van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Juist die laatste toevoeging heeft een ongewenste uitwerking omdat ondergeschikte zaken ook onder de regeling vallen. Voorbeelden zijn aanpassing van bouwhoogten, of een beperkte overschrijding van het bouwvlak in verband met het plaatsen van een luchtwasser of andere stedenbouwkundige aanpassingen. Dit belemmert juist de innovaties die nodig zijn om de emissie van o.a. ammoniak en fijnstof te reduceren. Daarom dient de zinsnede “tenzij” in dit artikel te worden geschrapt.

Standpunt Gedeputeerde Staten

Terecht is geconstateerd dat de huidige bepaling in artikel 2.14.2 onder 3 onder b (uitzonderingen voor concrete plannen van vóór 20 december 2018), een ruimer bereik heeft dan bedoeld.

De bedoeling van deze bepaling was om op plekken waar het op grond van het huidige bestemmingsplan reeds verboden is om geiten te houden dit verbod (in absolute zin) te laten continueren.

Na inventarisatie is gebleken dat bij gemeenten aanvragen zijn ingediend voor het afwijken van het bestemmingsplan, maar deze afwijking niet behelst het mogelijk maken van het houden van geiten daar waar dat tot op heden niet is toegestaan. Dat betekent dat de huidige bepaling onnodig te stringent is en de bijzin “tenzij de aanvraag ziet op een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht” geschrapt wordt.

Aanvullend merken wij op voor alle initiatieven van na 20 december 2018 het oprichten of het uitbreiden van een bestaande geitenhouderij onder het verbod valt (artikel 2.14.2 onder 1 onder a of b.) In de begripsbepalingen is aangegeven wat daaronder wordt verstaan.

7.4. Verzoek om niet erkende emissie reducerende technieken toe te passen

Nr.	zienswijze
01	Indiener verzoekt om ook niet erkende emissie reducerende technieken toe te passen. Wij achten de verordening te strikt omdat de toepassing van emissie reducerende huisvestingssystemen die nog niet erkend zijn worden geblokkeerd en hierdoor innovatie in de weg staat. Er zijn immers nog weinig huisvestingssystemen voor geiten, anders dan het toepassen van niet altijd kosteneffectieve luchtwassers. Wij zien geen verschil met het toepassen van technieken die wel erkend zijn en die niet erkend zijn, voor zover het de potentiële gezondheidseffecten betreft. Er is immers nog niet bekend waar deze effecten vandaan komen. U heeft in uw landbouwvisie ook geschreven dat u innovatie wilt bevorderen. Ook blokkeert u veranderingen in huisvestingssystemen die geen impact op de emissie hebben en die wel het functioneren van het bedrijf of het dierwelzijn bevorderen. Gezondere dieren hebben immers minder ziektekiemen bij zich. In onze gemeente loopt nu een proeftuin waarbij een ondernemer een voor geiten niet erkende emissie reducerende techniek wil toepassen. Deze is voor pluimvee wel erkend. Het gaat om vijf warmtewisselaars. De techniek verbetert het stalklimaat (wat positief is voor het dierwelzijn) en vermindert emissie. Onduidelijk is echter hoeveel. De ondernemer is voornemens om dit te monitoren en heeft hiervoor een POP3-subsidie aangevraagd bij uw provincie. Deze proeftuin wordt geblokkeerd door uw ontwerpwijziging. Burgemeester en Wethouders van de gemeente Nederweert vragen u om uw ontwerp dusdanig aan te passen dat veranderingen van huisvestingssystemen mogelijk worden wanneer die niet tot een wijziging in emissies leiden, of een potentiële reductie van emissie via een innovatieve techniek mogelijk maken, en bijdragen aan dierwelzijn. Ons eigen ontwerpbestemmingsplan geitenhouderijen blokkeert ook geen verandering van huisvestingssystemen zoals hierboven beschreven.
03a 03b	Indiener verzoekt om bij afwijking de eis van “aantoonbare verbetering” te schrappen. Indiener heeft er bezwaar tegen dat het nodig is om een aantoonbare verbetering te realiseren. De uitwerking kan namelijk zijn dat op de aspecten ammoniak en fijnstof enkel de erkende technieken worden meegenomen als zijnde manier om verbetering aan te tonen. Het belemmert daarmee de toepassing van innovatieve (nog) niet erkende technieken op het bedrijf.

Standpunt Gedeputeerde Staten

In hoofdstuk 2.4 van deze nota van zienswijze hebben wij geconstateerd is dat de definitie “aantoonbaar” ertoe leidt dat alleen bewezen technieken als bedoeld in bijlage 1 van de van de Regeling Ammoniak en Veehouderij of een huisvestingssysteem als bedoeld in de door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat jaarlijks bekend gemaakte ‘Emissiefactoren fijn stof voor veehouderij’ op grond van artikel 66 van de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007 kunnen worden toegepast. Dit staat ons inziens vernieuwing en innovatie van de sector in de weg en geeft onvoldoende invulling aan de achterliggende gedachte van de afwijkingsmogelijkheid in de ontwerp-wijzigingsverordening. In de wijzigingsverordening is de definitie “aantoonbare verbetering” vervangen door “bewezen technieken” en “niet-bewezen technieken”. Bij een “niet-bewezen techniek” wordt aangesloten bij de (rijks)systematiek van de proefstalregeling op het gebied van ammoniak en fijnstof. Indien een “niet-bewezen techniek” wordt aangevraagd zal deze moeten deelnemen aan de proefstalregeling, als dat niet het geval is zal Gedeputeerde Staten de verklaring van geen bedenkingen moeten weigeren.

Het volledig schrappen van de voorwaarde “aantoonbare verbetering” leidt tot het onbeperkt en ongecontroleerd toestaan van veranderingen en uitbreidingen van bestaande geitenhouderijen ten opzichte van de huidige vergunde situatie en wordt in afwachting van het VGO onderzoek niet wenselijk geacht. Daarnaast geeft het geen uitvoering aan de door Provinciale Staten aangenomen motie van 9 november 2018.

7.5. Verzoek om definities aan te passen

01	Indiener verzoekt om de definitie van “huisvestingssysteem” aan te passen. In de begrippenlijst van de wijzigingsverordening gaat het om: gedeelte van een dierenverblijf waarin landbouwhuisdieren van één diercategorie op dezelfde wijze worden gehouden; Wordt hier het huisvestingssysteem ook bedoeld i.c.m. de toegepaste emissie reducerende techniek? (zoals in bijlage 1 van de Rav) Burgemeester en Wethouders van de gemeente Nederweert vragen u om in uw ontwerp deze definitie aan te passen.
02	Indiener verzoekt om definitie “plafond zoals afgeleid uit de legale situatie” aan te passen. In de afwijkingsmogelijkheid op het verbod zijn de voorwaarden opgenomen waaronder kan worden afgeweken. Daarbij is bepaald dat het plan tot een aantoonbare verbetering moet leiden ten opzicht van “het plafond zoals afgeleid uit de legale situatie”. Indiener vindt deze formulering vaag en algemeen en is bang dat die in de praktijk tot onnodige discussies kan leiden. Gevraagd wordt om aan te sluiten bij het plafond uit de omgevingsvergunning of melding in het kader van het Activiteitenbesluit. Met een dergelijke aanpassing staat expliciet het emissieniveau genoemd als plafond en is ook expliciet het toestemmingstype benoemd dat als basis dient.

04 05	Indiener verzoekt om de term “legale situatie” te schrappen en te verwijzen naar de van kracht zijnde omgevingsvergunning of melding in het kader van het activiteitenbesluit. Indiener stelt volgende tekst voor: een omgevingsvergunning als bedoeld in het eerste lid kan slechts worden verleend voorzover de situatie na uitbreiding en of verandering tot een aantoonbare verbetering leidt op het gebied van ammoniak en fijnstof ten opzichte van de van kracht zijnde omgevingsvergunning of melding in het kader van het activiteitenbesluit.
03a 03b	Indiener verzoekt om de definitie “aantoonbare verbetering” in 2.14.4 lid 2 onder a. aan te passen zodat duidelijk is wat het referentieniveau is. Indiener is van mening dat de formulering “aantoonbare verbetering “ te vaag en algemeen en is niet duidelijk geformuleerd wat de referentiesituatie is.

Standpunt Gedeputeerde Staten

Met het huisvestingssysteem als bedoeld in artikel 1.1 van het Activiteitenbesluit milieubeheer wordt het systeem inclusief het toegepaste emissiereducerend systeem bedoeld. Een nadere uitwerking op dit punt is ons inziens overbodig. Ter verduidelijking is de toelichting van de verordening op dit punt aangevuld.

In de begripsbepalingen van de ontwerpwijzigingsverordening is “legale situatie” gedefinieerd als “het deel van de inrichting dat ziet op het houden van geiten op een huisvestingssysteem zoals dat ten tijde van de inwerkingtreding van deze paragraaf is gemeld op grond van artikel 1.10 van het Activiteitenbesluit milieubeheer of is vergund met een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht dan wel een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder i, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht juncto artikel 2.2a van het Besluit omgevingsrecht;”. Dat betekent dat de formulering al reeds aansluit bij het plafond uit de omgevingsvergunning dan wel de melding op grond van het Activiteitenbesluit. Deze betekenis blijft gehandhaafd maar ter verduidelijking, is het begrip “legale situatie” gewijzigd in “referentiesituatie.”

De terminologie van “aantoonbare verbetering” is vervangen door “bewezen technieken” en “niet-bewezen technieken” die leiden tot een verbetering. Voor de bepalingen “bewezen technieken” en “niet-bewezen technieken” wordt verwezen naar hoofdstuk 2.4 van deze nota van zienswijzen. Onder verbetering wordt een afname verstaan. Dat betekent dat de aangevraagde situatie tot een ammoniak- of fijnstofemissie moet leiden die lager is dan het toegestane emissieplafond op basis van de toestemming in het milieuspoor.

7.6. Verzoek om bij afwijking de eis van “in pandige mestopslag” te schrappen

03a	Verzoek om de eis van “in pandige mestopslag” in de afwijkingsregeling te schrappen.
03b	Wetenschappelijk is er echter geen enkel onderzoek dat aantoonst dat het in pandig opslaan van de mest tot een betere omgevingssituatie leidt. In de praktijk wordt de mest op dit moment gedurende minimaal 30 dagen op het bedrijf opgeslagen. In die periode worden eventueel in de mest aanwezige bacteriën zoveel mogelijk afgedood door het natuurlijke compostingsproces dat op gang komt. Op die manier wordt bereikt dat mogelijke verspreiding van stoffen/ organismen uit de mest naar de omgeving wordt beperkt. Omdat in de toelichting niet wordt gemotiveerd wat de extra meerwaarde is van het in pandig opslaan in vergelijking met afdekken is niet duidelijk wat het doel is. Indiener is van mening dat er geen omgevingsvoordeel te halen is van het in pandig opslaan van mest in vergelijking met de huidige situatie. Enkel wordt bereikt dat er een verplichte, doelloze investering in een mestopslaggebouw moet worden gedaan. Deze middelen kunnen beter worden geïnvesteerd in innovatie en doorontwikkeling van technieken om stalemissie te beperken..

Standpunt Gedeputeerde Staten

Conform de begripsbepalingen valt het vergroten of verplaatsen van de mestopslagcapaciteit onder het verbod. In artikel 2.14.3 is bepaald dat een omgevingsvergunning voor het vergroten of verplaatsen van de mestopslagcapaciteit voor mest afkomstig van geiten slechts kan worden verleend als de mest in pandig wordt opgeslagen. Achterliggende gedachte is dat de opslag van mest mogelijk een bijdrage levert aan het risico op de volksgezondheid. Als de mestopslag toeneemt of verplaatst wordt vergroot mogelijk ook het statistisch risico op longontsteking.

In tegenstelling tot afdekking blijft bij in pandige mestopslag de emissie ook gedurende het roeren beperkt en wordt het effect van neerslag geminimaliseerd. De eis van in pandige mestopslag wordt opgelegd bij uitbreiding van mestopslag omdat er dan ook mogelijk een groter risico is voor longontsteking.